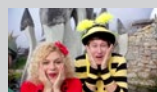
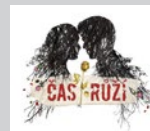
**KULTÚRNE
AKCIE**

**Folkloro
tanečný večer**
10. novembra,
18.00 h, Hotel Lipa

**DETSKÉ
PREDSTAVENIE**

**Smejko a
Tanculienka –
Kuk, ani muk!**
23. novembra, 17.00 h,
DK Javorina

**ZÁJAZD
DK JAVORINA**

**Muzikál
Čas rúží**
24. novembra,
16.00 h,
Bratislava

Šarkaniáda

**Šarkan letí, šarkan letí!
Za ním, chlapci,
za ním, deti!
A všetci sa hrnú von,
vykrikujú, robia zhon.**

Presne takýto zhon nastal v Materskej škole v Starej Turej vo štvrtok 28.9.2017, kedy sme pre všetkých našich škôľkarov organizovali súťaž v púšťaní šarkanov. Spoločne sme sa vybrali známou cestou na kopec „Drahy“, každý so svojou mamou, ockom a pani učiteľkou. Preteky sa mohli začať. Počasie nám prialo, svietilo slniečko a fúkal vetrík, vďaka ktorému sa šarkany vznášali

v povetrí ako vtáci. Deti neúnavne behali a užívali si krásne spoločné chvíle s rodinou. Hoci sa niektorým šarkanom vzlietnuť nechcelo, náladu to nikomu nepokazilo, pretože pohľad na pestrofarebnú oblohu vyčaril úsmev na všetkých tvárach. Akciu sme ukončili spokojní a šťastní, odmenení džúsom a jablčkom.

Za zdravé občerstvenie ďakujeme Rodičovskému združeniu „Zdravá škôlka“ a školskej jedálni. Prežili sme nádherné popoludnie v lone jesennej prírody a tešíme sa na ďalšie zaujímavé spoločné aktivity.

Za MŠ Gašparíková A., Rumíšková L.

Vo vnútri čísla

Rekonštrukcia polikliniky Stará Turá	str. 4
Železničné múzeum v Starej Turej bolo slávnostne otvorené	str. 5
Novinky zo ZŠ, CVČ	str. 6
Deviataci vs. škôlkari	str. 7
Dom kultúry Javorina	str. 8
Matričné okienko, smútočné spomienky	str. 9
Jesenný víkend v Tábore Podvišňové	str. 13
230. výročie založenia prvej bryndziarne na Slovensku	str. 14

CINTORÍN SPOMIENOK

*Tu prídeš, a spomínaš,
na dni strávené spoločne,
na čas, ktorý preletel
ako rýchlik okolo,
jeho let ani nevnímaš.*

*Len tu, pri lesklom kameni
a svetle sviec,
v záplave kvetov,
aspoň na chvíľu
zastavíš ten dej.*

*V myslí sa vrátiš
kdesi do diali,
akoby vo sne počuješ
ten hlas, smiech,
cítiš dotyk rúk
i vôňu koláča, čo kedysi
piekla tvoja mať.*

*To si sa len zasníval,
je pekné spomínať,
im utíchli bolesti
i žiale všedných dní,
oheň sviečky blčí ďalej,
dym sa stráca v nenávratne...*

J. Trúsiková

Informácie z ekonomického oddelenia MsÚ Stará Turá – pracovisko pokladňa

Od roku 2016 je možné využívať platby za všetky poplatky mestu Stará Turá aj pomocou platobného terminálu, teda bankomatovou kartou. Sú to napríklad daň z nehnuteľnosti, poplatky za TKO, daň za psa, správne poplatky ako je overovanie podpisov a listín, matričné poplatky, ale aj poplatky týkajúce

sa oddelenia výstavby.

Zároveň pripomínáme, že pre urýchlenie platby v pokladni za dane je dobré (nie je to však podmienka), predložiť rozhodnutie – výmer, ktorý ste dostali. Je na ňom uvedený variabilný symbol a presná suma platby.

Ekonomické odd.

Plavecký výcvik

16.10. - 20.10.2017 sa konal plavecký výcvik. 60 detí z 3.A, 3.B, 3.C, 3.D, 3.E sa učilo plávať alebo zdokonaľovalo v plávaní

s inštruktormi športového klubu Penguin. Slniečko nám svietilo a deťom sa náramne darilo.

Kotrasová

Podakovanie

Vážená pani primátorka,

dovoľte mi touto cestou poďakovať sa Vám a mestu Stará Turá za finančnú pomoc a podporu pri zabezpečení mojej účasti na podujatí BISFed 2017 Sevilla World Open v športovom odvetví Boccia, ktoré sa uskutočnilo 31.7. – 7.8.2017 v Seville. Bola to historicky moja prvá účasť na takomto významnom podujatí, počas mojej hráčskej kariéry. Na turnaj som bol nominovaný na základe zaradenia do reprezentácie a dobre odvedených výsledkov v tomto roku na národnej úrovni. Turnaja sa zúčastnilo celkovo 126 hráčov z 18-tich krajín sveta. V celkovom hodnotení som sa umiestnil na 10. mieste v kategórii BC1/2

tímy a na 18. mieste v kategórii BC2 jednotlivci. Napriek tomu, že išlo o moju premiérovú účasť na turnaji, svoj výkon hodnotím za veľmi dobrý. Vďaka tomuto turnaju som nabral mnoho skúseností od profesionálnych hráčov sveta. Síce bez medaile, ale bez najmenej hanby som sa tak aj ja zaradil medzi konkurenciu svetových hráčov. Celkové výsledky zo zápasov si môžete pozrieť na nasledujúcich odkazoch:

<http://bit.ly/2z8928c>

<http://bit.ly/2y5EWSK>

Na záver mi ešte raz dovoľte poďakovať sa Vám za Vašu finančnú podporu a pomoc, vďaka ktorej som sa zúčastnil tohto podujatia. Veľmi si Vašu pomoc vážim a som Vám za to nesmierne vďačný.

Peter Minarech

MESTO STARÁ TURÁ, S N P č. 1/2

v súlade s §5 ods. 3 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

vyhlasuje výberové konanie na na obsadenie funkcie miesta vedúci(a) oddelenia výstavby, územného plánovania a životného prostredia Mestského úradu Stará Turá, SNP č. 1/2.

Predpoklady a požiadavky:

V zmysle NV č. 341/2004 Z. z. Katalógu pracovných činností pri výkone práce vo verejnom záujme a jeho prílohy 1 a pracovného poriadku mesta Stará Turá t. j.:

Povinné kvalifikačné predpoklady:

- vysokoškolské vzdelanie technického zamerania, druhého stupňa (získané absolvovaním inžinierskeho štúdia)

Osobitný kvalifikačný predpoklad:

- získané osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti získané v zmysle zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie na spôsobilosť štátnej stavebnej správy a územného rozvoja, skúšku možno vykonať aj dodatočne po prijatí do funkcie.

Ďalšie požiadavky a kritéria:

- znalosť zákona č. 50/1976 Zb. stavebný zákon, v znení neskorších predpisov, zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní
- najmenej 3 roky praxe v odbore a vo verejnej správe, skúsenosti v stavebnom konaní, znalosť legislatívy v oblasti investícií, stavebného poriadku, územného plánovania, životného prostredia,
- bezúhonnosť (preukazuje sa výpisom registra trestov nie starším ako 3 mesiace)
- ovládanie práce s PC (Word, Excel, Internet)
- vodičské oprávnenie skupiny B – aktívny vodič
- manažérske, organizačné a komunikačné schopnosti
- zodpovednosť, rozhodnosť, zmysel pre tímovú prácu, odolnosť voči stresu.

Požadované doklady od uchádzačov:

- 1) písomná prihláška do výberového konania
- 2) profesijný životopis
- 3) vyplnený osobný dotazník (tlačivo možno získať na MsÚ)
- 4) overené kópie dokladov o kvalifikácii a súhlas so spracovaním osobných údajov
- 5) výpis registra trestov (nie starší ako 3 mesiace) a kópia vodičského oprávnenia
- 6) motivačný list
- 7) návrh koncepcie riadiacej práce odd. výstavby ÚP a ŽP

Termín a miesto podania prihlášky osobne, alebo poštou: do

15. 11. 2017 do 11⁰⁰ hod. na sekretariáte Mestského úradu v Starej Turej, SNP 1/2, PSČ: 916 01

Predpokladaný nástup do funkcie: 1.1.2018

Obálku označte heslom „Výberové konanie na obsadenie miesta vedúci(a) odd. výstavby ÚP a ŽP – NEOTVÁRAŤ“. Pri zaslaní poštou je rozhodujúci dátum podania na odtlačku poštovej pečiatky, resp. dátum podania v podateľni mestského úradu. Termín a miesto výberového konania bude uchádzačom oznámený písomne výberovou komisiou. Prihlášky uchádzačov, ktoré nebudú obsahovať požadované doklady, nebudú vo výberovom konaní akceptované. Pre rozhodovanie o víťazovi výberového konania sú všetky vyššie uvedené predpoklady a požiadavky rovnocenné. Vyhlasovateľ si vyhradzuje právo výberové konanie zrušiť, bez nároku na náhradu výdavkov uchádzačov.

V Starej Turej dňa 16.10.2017

Ing. Anna Halinárová, primátorka mesta

Z činnosti oddelenia výstavby, ÚP a ŽP Mestského úradu v Starej Turej

V mesiaci október spracovalo Oddelenie výstavby ÚP a ŽP žiadosť o poskytnutie dotácie z Interného grantového programu Nadácie SPP k projektu „**Rekonštrukcia NKP Husitská veža**“. Naším zámerom je realizáciou projektu vytvoriť turisticky prístupné miesto v Starej Turej, ktoré sa zaradí medzi unikáty kopaničiarskeho regiónu. Ide o rekonštrukciu najstaršie zachovanej stavby v meste, ktorá sa nazýva i „Stará veža“. Nachádza sa v okrajovej časti mesta, na okraji mestského cintorína a je viditeľná pri výjazde z mesta po hlavnej komunikácii medzi Starou Turou a okresným Novým Mestom nad Váhom. Ide o kamennú štvorbokú trojpodlažnú stavbu, ktorá je dominantou nášho mesta. Podľa regionálneho historika bola postavená v 17. storočí (1624), ku kamennému kostolíku sv. Jána Evanjelistu z roku 1569, ktorý však v roku 1770 vyhorel a nebol viac obnovený.

Úprava NKP začína byť nevyhnutná, nakoľko hrozí jej poškodenie a mesto by ju rado využilo na rozšírenie cestovného ruchu v meste a vzdelávanie detí a mládeže. Zámer počíta s archeologickým výskumom okolia objektu, rekonštrukciou objektu a vybudovaním vnútornej elektroinštalácie. Po rekonštrukcii objektu bude na tieto práce nadväzovať nasvietenie (iluminácia) objektu, terénne a sadbové úpravy okolia a inštalácia informačných panelov v interiéri. Poloha veže v okrajovej časti mesta a výhľad z nej takisto umožňuje vytvoriť na jej najvyššom poschode rozhľadňu vybavenú panoramatickou mapou okolia. Okrem toho je to príjemné tiché miesto v prírodnom prostredí, ktoré návštevníkom poslúži i ako oddychová zóna.

Nakoľko projekt bude podporený len v prípade nadväzných verejnoprospešných aktivít, do projektu bude zároveň zapojený Staroturianský okrášľovací spolok, o. z., ktorý má skúsenosti s realizovaním podobných projektov v spolupráci s komunitou (oprava židovského cintorína v Starej Turej a i.) – združenie má vytvorenú sieť podporovateľov a väzby s ďalšími združeniami, vďaka čomu má i vysokú účasť dobrovoľníkov počas realizácie projektov.

Maximálna výška dotácie z Nadácie SPP je 5000 €, ostatné zdroje zabezpečí Mesto Stará Turá z vlastných prostriedkov a zo sponzorských darov.

Keďže sa jedná o národnú kultúrnu pamiatku mesto ako vlastník objektu požiadal Krajský pamiatkový úrad Trenčín o vydanie súhlasu k realizácii archeologického výskumu pre stavbu „**Rekonštrukcia NKP Husitská veža**“ SO 02-Terénne úpravy. Zároveň požiadalo o vydanie súhlasu k zámeru nasvietenia tejto stavby. Jednalo by sa o nasvietenie priestorov vo vnútri objektu pre možnosť osadenia fotografickej dokumentácie mesta, expozície artefaktov z archeologického prieskumu a nasvietenie celého objektu NKP z vonku.

Zároveň zabezpečujeme stanoviská dotknutých orgánov k povoleniu stavieb „Prístavba požiarnej zbrojnice Topolecká“ a „Prístavba požiarnej zbrojnice Paprad“. Okrem toho boli vybavené stanoviská a podaná žiadosť o stavebné povolenie pre stavbu „Interiérové stavebné úpravy v ZOS Stará Turá“.

Ďalej bola v tomto mesiaci spracovaná prvá Následná monitorovacia správa k projektu: „**Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia mesta Stará Turá – II. etapa**“, ktorá obsahuje všetky informácie o vecnej, finančnej, časovej a administratívnej Realizácii Projektu.

Následné monitorovacie správy sme povinný v zmysle Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 322/2015-2050-1200 zo dňa 29.10.2015 predkladať počas 5 rokov odo dňa Finančného ukončenia Projektu. Následná monitorovacia správa

Projektu obsahuje aktuálne hodnoty výsledkových a dopadových ukazovateľov Projektu, vrátane merateľných ukazovateľov horizontálnych priorit tam, kde je to relevantné, zdôvodnenie v prípade neudržania hodnôt merateľných ukazovateľov výsledku a aj zdôvodnenie v prípade nedosiahnutia stanovených hodnôt merateľných ukazovateľov dopadu vrátane ukazovateľov horizontálnych priorit EÚ. Následná monitorovacia správa obsahuje údaje, ktoré sú potrebné pre overenie splnenia podmienok Udržateľnosti, vrátane udržania výsledkov Projektu v zmysle článku 57 Nariadenia 1083.

Spracoval: Odd. výstavby, ÚP a ŽP

Z denníka MsP

S Dňa 23.7.2017 bol v čase o 11:10 hod. na MsP prijatý telefonický oznam, že na ulici Mýtnej fyzicky napáda J. V. suseda. Oznam bol preverený, poškodený sa z obavy o zdravie schovával pred agresorom u susedov na prízemí. J. V. bol zatvorený v byte, odkiaľ bolo počuť ako hlasno nadáva. Po chvíli však z bytu vyšiel s úmyslom zakúpiť si cigarety. Tento fakt hliadka využila a menovaného zadržala. Do príchodu hliadky OO PZ ktorej bol následne odovzdaný mu boli v súlade so zákonom z bezpečnostných dôvodov založené putá a posadený do služobného vozidla. Vec prevzalo OO PZ. Tam podal k veci vysvetlenie a bola mu uložená poriadková pokuta. Neskôr sa horkokrvný mladík susedom ospravedlnil.

S Dňa 26.7.2017 v čase o 18:10 hod. telefonicky oznámil na MsP pán A. a následne operačný pracovník z KR PZ Trenčín o preverení oznamu, že na trávnej ploche na ulici Mierovej leží na zemi muž, ktorý má zakrivenú tvár. Hliadka na mieste zistila, že sa jedná o P. K. bytom Stará Turá, ktorý hliadke uviedol, že ho niekto pášou udrel do tváre. Menovanému však nebolo nič odcudzené, peňaženku s hotovosťou cca 400 eur, osobné doklady, mobilný telefón a iné osobné veci mal v igelitke pri sebe. Hliadka usúdila, že menovaný mohol predtým požiť alkoholické nápoje a to aj pri otázke hliadky potvrdil. Z dôvodu ďalšieho vyšetrenia bol prevezený na príjmovú ambulanciu do nemocnice na Myjave. O veci bol informovaný operačný pracovník KR PZ ktorý si zriadil následný postup vo veci.

S Dňa 31.7.2017 v čase o 16:30 hod. telefonicky oznámila I. P. že našla peňaženku na ulici Hurbanovej. Hliadka sa pre peňaženku dostavila na uvedené miesto, kde následne bolo zistené, že peňaženka patrí M. P. bytom Stará Turá. V peňaženke sa nachádzala zdravotná karta, OP a hotovosť 15 €. Peňaženka bola následne v čase o 18:10 hod. odovzdaná majiteľovi.

Kopčan, MsP Stará Turá

Výstavba vodovodu v lokalite Trávniky

Vážení spoluobčania, vzhľadom na nárast záujmu o dianie okolo výstavby vodovodu v lokalite Trávniky, dovoľujeme si Vám zhrnúť aktuálnu situáciu v tomto krátkom príspevku. Áno, je pravda, že túto tému opäť po dlhšom čase otvárame a vykonávame čiastkové kroky smerujúce k realizácii. Od doby prvotného návrhu uplynulo už veľa rokov a preto sme sa rozhodli projekt prepracovať a jeho rozsah prispôbiť aktuálnym potrebám a finančným možnostiam. V súčasnosti sme v procese zmeny územného rozhodnutia. Veríme, že v priebehu mesiaca november získame právoplatný dokument a ďalším krokom postúpime k samotnému stavebnému povoleniu. Ak celý tento zdĺhavý

byrokratický proces bude prebiehať bez nečakaných komplikácií, pustíme sa do archeologického prieskumu, ktorý nariadil Krajský pamiatkový úrad v Trenčíne a následne začneme s výstavbou. Na to, aby sme mohli obyvateľov na Trávnikoch pripojiť na verejný vodovod, potrebujeme v prvej fáze vybudovať prepoj medzi Súšom a Starou Turou. Toto potrubie bude slúžiť ako zásobné potrubie pre celú lokalitu. Následne vieme riešiť aj samotnú rozvodnú sieť a vodovodné prípojky. Bohužiaľ, harmonogram výstavby sa v tomto momente veľmi ťažko odhaduje. Môžete si však byť istí, že Vás budeme o všetkom vopred informovať.

Milan KAVICKÝ, obchodný námestník PreVaK

Rekonštrukcia polikliniky Stará Turá – pokračovanie

Budova polikliniky na Starej Turej, projektovaná v roku 1966 štátnou projektovou organizáciou Zdravoprojekt Bratislava s počiatkom výstavby v roku 1968. Poliklinika bola na vtedajšiu dobu veľkoryso riešený komplex budov, so stavebno-technickým riešením, ktoré doba v rámci technických možností a stavebných materiálov poskytovala. Netreba zabúdať, že mesto Stará Turá bolo centrom výroby zdravotníckych zariadení v rámci celej vtedajšej československej republiky a osadenie, dostupnosť a architektonická úroveň stavby poskytovala všetko, nielen pre mesto Stará Turá, ale i pre spádové územie. Priestorové riešenie a vybavenie bolo na tú dobu moderné, ba možno povedať až nadčasové. Riešenie dispozície, služby pre pacientov a doplnkové služby boli na veľmi dobrej úrovni v rámci starostlivosti pre obyvateľov mesta.

Snaha riešiť modernizáciu budov polikliniky, hlavne jej energetickú náročnosť, ktorá od svojho vzniku zaznamenala niekoľko stavebných úprav započala v roku 2009 projektovou prípravou a v roku 2015 etapovou realizáciou rekonštrukcie blokov polikliniky.

Podľa požiadaviek investora sa v roku 2016 začalo rekonštrukciou bloku A – detským oddelením (interiéry čakárne, vstupov a okien, hlavne kritickej spojovacej chodby, ktorá bola kompletne zrekonštruovaná od základu konštrukcie, tepelné izolácie podláh a stropov, rekonštrukcia sociálnych zariadení, ústredného kúrenia, rampy a sociálneho zariadenia pre imobilných, izolačky s príslušnými priestormi pre lekárov a sestry, vybavenie nábytkom, novým – úsporným osvetlením, a v súčasnosti namontovanými germicídnymi žiarivkami v čakárni) a pokračovalo sa blokom B – časťou pre dospelých a blokom C – lekárnou.

V týchto blokoch – komunikačne vzájomne prepojených, s priestranými čakárňami pred ordináciami lekárov bolo nevyhnutné, po revízií tepelných strát cez okenné otvory (pôvodné okná boli s dvomi sklami v zvrátenej konštrukcii z tzv. jaskňových profilov, ktoré nemali žiadnu izolačnú schopnosť), resp. stavebný plášť budovy na základe požiadaviek „Projektového energetického hodnotenia budov“ vypracovať podklady na výmenu okien a zateplenie obvodového plášťa budovy. Požiadavky sa v rámci

projektu naplnili a okenné otvory sa optimalizovali na zasklenie izolačným trojsklom a plášť budovy 16 cm minerálnou vlnou pri zachovaní funkčnosti prevetrávania priestorov objektu. V tejto etape sa vymieňali všetky pôvodné okná a presklené okenné pásy zo severozápadnej – energeticky, architektonicky aj prevádzkovo najexponovanejšej strany objektu.

Súbežne so zatepľovaním objektu sa realizovala i komplexná rekonštrukcia rozvodov aj telies ústredného kúrenia, čo sa zo zateplením iste odrazí v značne zníženej energetickej náročnosti objektu a zvýšení pohody pre personál aj pacientov v objekte.

Finalizovanie povrchov a farebného riešenia objektu sa snaží dodržať pôvodné farebné riešenie objektu pavilónovej architektúry v strede mesta medzi vzrastlou zeleňou, ktorý tvorí s objektom kompaktný harmonizujúci celok aj s výtvarným dielom, ktoré bude tiež očistené a ošetrované.

Samozrejme k zatepleniu sa pridružili aj architektonicko – stavebné práce pri rekonštrukcii schodísk, ktorých stav bol už užívateľsky nevhodný, no hlavne staticky neúnosný (odkrytá a hrdzavá ocelová výstuž konštrukcie schodiska, odpadnuté krycie mramorové dosky stupníc a podstupnic schodísk).

Novovytvorené schodiská vstupu do lekárně a hlavného vstupu do polikliniky sú konštrukčne aj proporčne identické

s predchádzajúcim schodiskom, v rámci snahy o zachovanie pôvodnej architektúry. Priestory zádveria sú zachované v pôvodnej mierke, pri hlavnom schodisku bude vstup rozdelený na dve časti: vstupnú časť a príručný sklad bufetu.

Stavebné úpravy v prevádzke lekárně (stavebné riešenie interiéru lekárně a vstupnej haly podľa požiadaviek prevádzkovateľa, podlaha vstupnej haly, povrchy a osvetlenie vstupu) po **dostavby rampy pre imobilných, s prístupom pre peších z chodníka**, ktorý vymedzí komunikačné ťahy pre peších v rámci kontaktu s autami na prilahlom parkovisku. Verejné osvetlenie prístupového chodníka bude pred budovou po prekládke zachované a poskytne dostatočné osvetlenie prístupu.

Realizáciu rampy pre imobilných pri lekárně sa uzatvorila komunikačná dostupnosť pre „vozičkárov“ prakticky celej budovy v horizontálnom i vertikálnom ťahu – výťahom, ktorý je dostupný na každej úrovni objektu.

V rámci nových vstupov (hlavný vstup do polikliniky a vstup do lekárně) sú nové automatické vstupné dvere a dvere zádveria. V priestore predvstupu a zádveria sú čistiace zóny pre čistejšiu prevádzku v budove.

V ďalšej etape po kompletnej výmene okien a po zateplení celého komplexu budov, po zhotovení fasádnych povrchov, by sa mali súbežne robiť aj priestory interiéru tak, aby nebola podstatne obmedzená prevádzka ambulancií lekárov a pacientov a nakoniec sa zrealizujú spevnené plochy – chodníky a parkovisko. Týmto sa zvýši nielen komfort pre poskytovateľov i užívateľov zdravotnej starostlivosti mesta a prilahlého spádového územia mesta Stará Turá, ale objekt ožije a v kruhu zelene bude krásliť stred mesta.

Akad. arch. Marián Strieženec

ODBORÁRSKE OKIENKO

V dňoch 19.9. – 21.9.2017 sa uskutočnilo **STRETNUTIE DÔCHODCOV**, ktorého sa z celkového počtu pozvaných dôchodcov – 518 členov a 316 nečlenov, zúčastnilo približne 396 ľudí.

Stretnutie dôchodcov sa uskutočnilo v spolupráci so zamestnávateľmi, ktorí nemajú čiastkou prispievajú na stravu.

Na pozvanie odborovej organizácie sa tohto stretnutia zúčastnili tento rok aj pracovníčky Mestského úradu – zástupkyňa primátorky mesta Bc. Z. Zigová a Mgr. I. Barbušínová, vedúca sociálneho oddelenia, ktorá ochotne odpovedala a poradila na otázky týkajúce sa sociálnej oblasti.

Okrem chutného obedu, kultúrneho programu a prihovoru zo strany predsedu našej odborovej organizácie p. Nemčeka, zástupcov zamestnávateľov a tiež zástupcov z radov dôchodcov, dostávali naši pozvaní hostia aj malý darček.

Darček od odborovej organizácie je

určený aj pre tých, ktorí sa Stretnutia dôchodcov **nemohli zúčastniť**, či už z osobných alebo zdravotných dôvodov a platia si členské príspevky.

Preto Vás touto cestou chceme poprosiť, aby ste si svoj darček **vyzdvihli** na sekretariáte ZZO OZ KOVO – budova bývalého SPOLDOMu – **osobne** alebo **prostredníctvom inej osoby**. Členský príspevok sa nemenil, naďalej zostáva **3,00 € na každý kalendárny rok**.

Okrem hlavnej činnosti – vyjednávania Kolektívnych zmlúv alebo Protokolárnych zmien Kolektívnej zmluvy, pracovno-právneho poradenstva chceme našim členom spríjemniť aj oddych organizovaním zájazdov a rekreácií. Tento rok sme organizovali víkendový pobyt v kúpeľoch BOJNICE, ďalej sme organizovali pre zamestnancov 2 zájazdy na termálne kúpaliská, 2 zájazdy do Noweho Targu a tiež 1 zájazd pre záujemcov o turistiku.

Tradičné je už organizovanie zájazdov pre našich dôchodcov. V roku 2017 sme boli na poznávacom zájazde na trase Kremnica – Banská Štiavnica a tiež sme organizovali spoločný zájazd zamestnancov a dôchodcov na termálne kúpalisko VEĽKÝ MEDER.

OZNAM o uskutočnení zájazdov pre našich dôchodcov v roku 2018 bude uverejnený v Staroturianskom spravodajcovi – číslo 5/2018. Radi privítame od Vás podnety na zaujímavú trasu

poznávacieho zájazdu – v okolí cca 150 km.. Od roku 1991 sme navštívili v našom okolí veľa kultúrnych pamiatok – hradov i zámkov. Tiež sme boli u našich susedov na Morave a v Rakúsku. Aj keď je naše Slovensko krásne, z časových aj finančných dôvodov sa za 1 deň nedá autobusom absolvovať vzdialenejšia trasa než zhruba do 150 – 200 km.

Všetkým našim členom a ich rodinným príslušníkom prajeme do ďalších dní veľa zdravia, šťastia a pohody.

ZZO OZ KOVO

Vďaka dlhoročnému úsilu dobrovoľníkov bolo slávnostne otvorené Železničné múzeum v Starej Turej

V poslednú septembrovú sobotu sa uskutočnilo podujatie pod názvom Slávnostné otvorenie Železničného múzea Stará Turá. V tento deň vyvrcholilo 11-ročné úsilie dobrovoľníkov, ktorí sa v roku 2006 rozhodli zriadiť v našom meste múzeum venované histórii nielen tunajšej železnice. Zároveň bola stanica po rozsiahlej rekonštrukcii oficiálne odovzdaná pre verejnosť.

Slávnostné otvorenie Železničného múzea
Stará Turá

PROJEKT PODPORIL TSK

Dátum realizácie: 09/2017

Mesto Stará Turá

Táto výnimočná udalosť prebiehala počas celého dňa, kedy jazdili historické vlaky na trati Stará Turá – Myjava a Stará Turá – Nové Mesto nad Váhom. Najväčším lákadlom bol vlak ťahaný najstarším prevádzkovým parným rušňom Českých dráh radu 314.303. Druhým výnimočným vozidlom bol motorový vozeň radu M 120.417 tzv. „Věžák“. Tento motorák je výnimočný nielen svojou konštrukciou a celkovým usporiadaním vozňa, ale aj tým, že to bol prvý typ motorového vozňa, ktorý na našej trati jazdil už v 30. rokoch minulého storočia. Taktiež sa bolo možné odviezť na jednej z kolajových drezín, ktorú predstavili členovia klubu Modrý horizont z Topoľčian. Druhá drezina pre poruchu nemohla jazdiť.

O 15. hodine príchodom parného vlaku z Myjavy, ktorým sa priviezol predstaviteľ vtedajšieho ministra železníc Jozefa Václava Najmana, začalo slávnostné otvorenie múzea. Túto udalosť sprevádzal koncert Cisárskeho a kráľovského dychového komorného orchestra z Bratislavy, ktorý pomyselné ukončil obdobie Rakúsko – Uhorska a započal obdobie vzniku ČSR a tunajšej trate. Na rečnísku vystúpila pani Ing. Anna Halinárová, primátorka mesta Stará Turá, s poďakovaním organizátorom a členom múzea za vykonanú prácu a pán Ing. Jaroslav Baška, predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja, ktorý osobne

odovzdal finančný grant. Príhovory zakončil dobový minister železníc Jozef Václav Najman s odkazom, aby verejnosť zachovala vzhľad stavieb pre budúcnosť. Nasledovalo vystúpenie Detského folklórneho súboru Turanček, počas ktorého minister prestihol spolu s prednostom múzea trikolóru, čím symbolicky múzeum a stanicu uviedli do prevádzky.

Po ukončení jász historických vlakov bol na pláne večerný program „Železnica pod Javorinou“. Dokument o tom, ako sa v našom kraji stavala železnica a ako vzniklo Železničné múzeum Stará Turá. Po krátkej skúške sa program začal o 20. hodine v budove staničného skladu. V programe účinkovali Horňácká cimbalová muzika Petra Mičky z Velkej nad Veličkou a Cimbalová muzika Martina Janšta z Košarísk, ktorý bol zároveň autorom večerného podujatia. Hovorené slovo predniesli pán MVDR. Jiří Miškerík z Hrubej Vrbky, pán Ing. Ján Zeman, košíkár z Paprade, ďalej pán Mgr. Marek Hrin, hovorca mesta Myjava, a Viliam Matuška, prednosta múzea. Vzácnym hosťom bol pán prof. Jan Rychlík z Karlovej univerzity v Prahe, ktorý celé podujatie ukončil.

Všetkým, ktorí dopomohli k tomu, aby Železničné múzeum v Starej Turej vzniklo, ako aj tým, ktorí sa podieľali na celom podujatí slávnostného otvorenia, patrí naše úprimné poďakovanie, pretože bez ich

dobrej vôle by sa toto dielo nikdy nepodarilo zrealizovať. Vďaka patrí aj tým, ktorí nás finančne podporili. Menovite mesto Stará Turá a mesto Myjava, Nadácia Život v Starej Turej, Trenčiansky samosprávny kraj, firma LTE Logistik a Transport Slovakia, ktorá sponzorsky zabezpečila návoz a odvoz historických vozidiel, ako aj jazdy požiarnych vlakov. Ďalej srdečne ďakujeme všetkým účinkujúcim ako C. a k. komornému dychovému orchestru, četníkom z Klubu policejní historie Brno, dobovému a súčasnému vlakovému a rušňovému mužstvu, Dobrovoľnému hasičskému zboru z Hrachovišťa, nájomníkom bytov v staničnej budove za ochotu pomôcť a v neposlednom rade všetkým menovaným účinkujúcim pri slávnostnom otváraní a vo večernom programe.

Podujatie hodnotíme ako úspešné a veríme, že sa Vám páčilo. Stále je čo vylepšovať a aj keď tu a tam neboli veci stopercentné, urobili sme pre návštevníkov akcie všetko, čo bolo v našich silách. Železničné múzeum Stará Turá je prístupné po telefonickej dohovore na telefónnom čísle 0908 762 336. Jeho činnosť môžete sledovať na internetovej stránke www.zmst.webnode.sk a Facebook-u.

Viliam Matuška
autor foto: Jozef Dovičín

Odchod parného vlaku zo Starej Turej

Návštevníci slávnostného otvorenia Železničného múzea Stará Turá

Novinky zo ZŠ

Mesiac september a október sa v našej škole niesli v znamení športu a kultúry. Akcií bolo veľmi veľa a našim žiakom sa veľmi páčilo. Posúďte sami, čo všetko sme stihli za takú krátku dobu:

13. september si pripomínáme **Medzinárodný deň čokolády**. Na hodinách angličtiny sme sa rozhodli, že si pozháňame čo najviac informácií o čokoláde. Žiaci si pripravili projekty a všetky zaujímavé informácie predniesli svojim spolužiakom. Každý priniesol svoju obľúbenú čokoládu a už sme degustovali – bielu, mliečnu, tmavú, s hrozičkami, s karamelom, ale aj s chilli. Bol to veľmi príjemný deň, pretože čokoláda je naša obľúbená pochúťka.

14. septembra sa uskutočnili **Účelové cvičenia v prírode pre žiakov 2. stupňa**. Krásny slnečný deň sme si užili aj v spolupráci s CVČ Stará Turá, organizáciou Fénix a Streleckým klubom. Všetkým ďakujeme za zaujímavé stanoviská a krásny deň.

Návšteva lektora na našej škole – Sharing One Language je nezisková organizácia v Anglicku v grófstve Devon, ktorá poskytuje jazykovo – poznávacie pobyty pre žiakov a učiteľov najmä zo strednej Európy. Na týchto

pobytoch sa žiaci našej školy zúčastnili už veľakrát. **Mark Andrews**, ktorý zavítal v pondelok **18. septembra** k nám do školy, je lektorom tejto organizácie. Strávili sme spolu príjemné dopoludnie a dozvedeli sme sa zase niečo nové o angličtine a anglicky hovoriacich krajinách.

Európsky deň jazykov 26. september bol vyhlásený v roku 2001 a je organizovaný Radou Európy a Európskou komisiou. Deň je oslavou jazykovej rôznorodosti členských krajín, ktoré tvoria súčasť bohatého kultúrneho dedičstva a tradícií. Zúčastnili sa ho aj naši žiaci – 105 žiakov 7. až 9. ročníka spolu so svojimi učiteľkami anglického jazyka navštívili v Bratislave.

Dňa 2. októbra sa žiaci 4.A a 4.C zúčastnili **Dňa otvorených dverí Trenčianskeho samosprávneho kraja**, ktorý sa práve učia spoznávať na hodinách vlastivedy. Okrem samotnej návštevy sídla nášho kraja bolo pre deti pripravených množstvo sprievodných súťažných aktivít. Mohli sa zoznámiť s prácou na dispečingu dopravnej spoločnosti, s hasičmi si vyskúšať svoje praktické zručnosti pri použití ručnej striekačky, viazaní uzlov alebo zapínaní hadíc. Galéria M. A. Bazovského umožnila deťom pohrať sa s farbami, v ďalšej aktivite si vyskúšali slalom s okuliarmi, ktoré simulujú stav človeka po požití alkoholu a v rámci environmentálnej výchovy triedili odpad. Za úspešne absolvované aktivity si v závere

vyzdvihli odmeny, ktoré venoval organizátor podujatia. Poďakovanie patrí pani primátorke **Ing. Anne Halinárovej**, ktorá našich štvrtákov celým podujatím sprevádzala a nakoniec im zabezpečila pohľad na dominanty Trenčína zo strechy výškovej budovy, v ktorej sídli Trenčiansky samosprávny kraj.

Od **2. do 6. októbra 2017** sa aj na našej škole konali športové aktivity v rámci **Európskeho športového týždňa**, a v piatok sa uskutočnili športové prekvapenia pre každú triedu na 2. stupni.

Dňa 5. októbra sa v Novom Meste nad Váhom konalo **okresné kolo v cezpoľnom behu žiakov a žiačok ZŠ**. Súťaže sa zúčastnilo 15 základných škôl. Naši žiaci dosiahli nasledujúce výsledky. Umiestnenie žiačok: **3. miesto Ella Glatzová**, 18. miesto Viktória Kubinová, 36. miesto Martina Roháčková. **Družstvo žiačok sa umiestnilo na 4. mieste**. Umiestnenie žiakov: **6. miesto Dominik Štepanovic**, 11. miesto Patrik Počarovský, 24. miesto Jan Záhora. **Družstvo žiakov sa umiestnilo na 4. mieste**.

Dňa 6. októbra sa šiesti žiaci našej školy zúčastnili súťaže **MLADÝ MECHANIK** na SPŠ v Myjave. Súťažilo sa v trojčlenných tímoch v troch kolách: montáž časti podvozku

pokračovanie na str. 11

Z Centra voľného času Stará Turá

Čo sme zažili od septembra do polovice októbra 2017?

- Dňa 14.9. sme sa spolupodieľali na účelovom cvičení v prírode pre žiakov 2. stupňa ZŠ.
- K 18.9. sme otvorili 24 záujmových krúžkov, do ktorých sa zatiaľ prihlásilo 241 členov.
- V CVČ od septembra fungujú opäť i služby sociálneho pedagóga. O tieto služby v tomto období mali záujem najmä rodičia detí, ktoré ťažšie znášali adaptáciu v školskom prostredí a rodičia a ich staršie deti, ktorí sa zaujímali o kariérové poradenstvo.
- V stredu 27.9. prišlo takmer 50 návštevníkov na besedu Na čo myslieť pred výberom strednej školy, ktorá sa konala v kaviarni DK Javorina. Bola to prvá zo vzdelávacích aktivít, ktorú v tomto školskom roku ponúka CVČ verejnosti v rámci podpory celoživotného vzdelávania. Touto cestou ďakujeme p. Evke Adámkovej, ktorá nám na vzdelávacie aktivity poskytuje priestory kaviarne.
- V sobotu 30.9. sme využili krásne počasie a stretli sme sa so 41 deťmi a ich rodičmi či starými rodičmi na Námestí slobody, kde deti preukazovali svoje zručnosti na kolieskových dopravných prostriedkoch na akcii Po námestí na kolieskach. Súčasťou podujatia bola i krátka prednáška mestských policajtov, ktorí sa s deťmi rozprávali o bezpečnej jazde na kolieskach v meste. Finančne

- sme túto akciu zastrešili grantom získaným z Mesta Stará Turá v rámci podpory športových podujatí. Všetkým, ktorí sa s nami na aktivite podieľali veľmi pekne ďakujeme.
- V stredu 4.10. sme zorganizovali tradičnú Gaštaniádu, ktorej sa zúčastnilo 12 detí.
- V utorok 10.10. sa v CVČ konala Beseda s gynekológom. Pána doktora Martina Krča, ktorému ďakujeme, si vypočulo a svojimi dotazmi zavalilo takmer 40 ôsmačiek.
- V stredu 18.10. sme verejnosti ponúkli v DK Javorina ďalšiu z besied pod názvom Vo vzťahu s temperamentom. Navštívilo ju 9 účastníkov.
- V sledovanom období sa uskutočnilo 5 výučbových programov pre predškolákov (Zvieratka tety Janky a Plody Jesene).

Novembrová pozvánka z CVČ Stará Turá

- V stredu 22.11. o 15.00 hod pozývame deti na akciu **Výroba ozdôb zo slaného cesta**. Deti si na akciu nemusia nosiť žiadny materiál, ten bude k dispozícii v CVČ, stačia prezuvky a prípadne menšie vykrajovačky s vianočnými motívmi.
- Vo štvrtok 30.11. o 18.00 hod ponúkame verejnosti ďalšiu z besied s názvom **Komunikácia v rodine**. Náplňou besedy je téma komunikácie medzi partnermi, rodičmi a deťmi. Akcia sa uskutoční v CVČ

Stará Turá. Vstup: bezplatný.

- I naďalej ponúkame bezplatné osobné konzultácie, **výchovné, sociálne a rodinné poradenstvo** v oblasti partnerských a rodinných vzťahov. Služby sociálneho pedagóga je potrebné si dohodnúť vopred telefonicky.

Věra Teplíková, CVČ Stará Turá

Máme tu nový školský rok 2017/2018 a i tento rok je tu pre vás detský parlament

„V piatok 6.10. sa v Centre voľného času v Starej Turej uskutočnilo jeho prvé oficiálne zasadanie, na ktorom sme si odsúhlasili predsedu a podpredsedu. Voľba prebehla formou tajného hlasovania. Funkciu predsedu bude tento školský rok vykonávať Michaela Chudíková a podpredsedom sa stal Patrik Klimáček. Okrem predsedu a podpredsedu boli zvolení i hovorkyňa a dvaja zapisovatelia. Detský parlament má celkovo asi 20 členov. Dohľad nad všetkými činnosťami vykonáva pani riaditeľka CVČ PhDr. Věra Teplíková. Ďalším dôležitým bodom bolo riešenie blížiacej sa „Halloweenskej párty 2017“ pre druhý stupeň Základnej školy v Starej Turej. Táto akcia bola pre tento rok povolená, z čoho sa veľmi tešíme a veríme, že prebehne bez problémov. V mene celého detského parlamentu Vám prajem úspešný školský rok.“

Sophia Scharbertová, hovorkyňa DPMST

Späť do škôlky

V rámci akcie „Rodičia deťom“, ktorá podporuje spoluprácu rodinných príslušníkov a žiakov našej ZŠ sa dňa 4. 10. 2017 žiaci 9. A triedy vybrali do materskej škôlky.

Kráčali sme pomaly a počas vravy žiakov som uvažovala, čo všetko sa skrýva za pozvaním Bc. Sylvii Záhorovej, ktorá v tejto škôlke pracuje ako učiteľka. Vošli sme do chodby pavilónu a privítalo nás ticho. Začala som pochybovať, či som trafila do tej správnej škôlky. Žiaci si vyzliekli kabáty, vyzuli topánky a vošli do herne. Ako malé vrabce sedeli škôlkari pri stenách miestnosti a s nedôverou a očakávaním pozerali na vysokých chlapcov a dievčatá, ktoré vošli do triedy. Chvíľu bolo ticho, všetci si obzerali jeden druhého. Hneď som pochopila, že sme tu správne. Pani učiteľka nás privítala, predstavila deťom, ktoré stále sedeli v tichosti, akoby sa báli pohnúť. Neuveriteľne zábavné bolo sledovať deviatakov, ako si posadali oproti škôlkarom, stíchli a čakali, čo sa bude diať. Deti boli rozdelené do skupínok,

v ktorej bol jeden škôlkar a jeden alebo dvaja deviataci. Dostali prvú kreatívnu úlohu. Posadali si k veľkému stolu s rozloženými farbičkami, lepidlami, páskami, pierkami, korálikmi a inými pomôckami. Veľkí deviataci sa mali s malými škôlkarmi dohodnúť na tom, čo chcú vytvoriť a všetci sa pustili do práce. Stále ešte neveriacky som pozorovala veľkých, ako sa snažili prispôbiť sa malým kamarátom, ktorí s väčšou alebo menšou dôverou a komunikatívnosťou spolupracovali. Po namáhavej práci sme dostali odmenu – obložené chlebičky. Po desiatej sme sa presunuli na dvor, na ktorom boli pripravené ďalšie úlohy: skákanie vo dvojici vo vreci, kopanie do futbalovej brány, lovenie rybičiek vo vaničke, hod na cieľ. Veľmi sa mi páčilo vozenie sa vo fúriku vystlanom dekou. Malý škôlkar nasadol do fúrika, pohodlne sa usadil a veľký deviatač alebo deviatačka podľa vlastnej odvahy, sily, ale každý s veľkou motiváciou vyštartoval po slalomovej dráhe.

Bola to akcia, pri ktorej sa zapájali všetci – veľkí aj malí. S úsmevom som sledovala ako sa „drsní“ deviataci menili na pozorných, milých a ochotných kamarátov, pripravených spraviť čokoľvek si malý človečiek zažiadala. Na konci nášho stretnutia žiaci dostali milé spomienkové medaile a... bublifuk. V tom okamihu akoby zabudli, že ich čaká Testovanie 9, stredná škola a celou cestou do školy sa okolo nás vznášali väčšie a menšie bublinky. Žeby to boli ich sny o budúcnosti, ktoré púšťali do neba?

Poučná, zábavná, kreatívna. Jedným slovom – vynikajúca. Taká bola naša návšteva škôlky. A žiaci? Vrátili sa milší, tichší, pokojnejší. Možno si spomenuli na to, že aj oni boli kedysi škôlkarmi, možno premýšľali o budúcnosti. Ktovie?

Triedna učiteľka Mgr. Ľubica Bajjaniová, PhD.

Deviataci vs. škôlkari

V rámci októbra – mesiaca spolupráce rodiny a školy, sme pozvali žiakov 9. A Základnej školy v Starej Turej do našej materskej školy (MŠ ako rodina). Spolu s triednou učiteľkou Mgr. L. Bajjaniovou, PhD. prišli deviataci do triedy „Kvetiniek“ v jedno slnečné októbrové dopoludnie. Škôlkari s napätím očakávali ich príchod, lebo takú vzácnu návštevu počas pobytu v MŠ ešte nezažili.

Najskôr sa veľkí zoznámili s malými a vytvorili veselé dvojice. Potom spoločne vyrábali v tvorivých dielnach rôzne zaujímavé prvky – obrázky, šašov, nádobu na ceruzky či navliekali písmenkové náramky a i. Deviatáci im ochotne pomáhali, spolu navrhovali,

lepili i kreslili. Malí aktívne a s radosťou s nimi pracovali, veď takým veľkým kamarátom chceli ukázať, že aj škôlkari vedú byť šikovní a zruční.

Po malom občerstvení si opäť v dvojiciach zašportovali na školskom dvore, kde boli pripravené rôzne stanovišťa, ako napr. futbal, skok vo vreci, jazda na fúriku, lov rýb, hod na cieľ a i. A nebolo to vôbec ľahké. Veľkí museli malých nosiť, a tak zdolať úlohy. To sa našim detičkám veľmi páčilo.

Na záver spoločného dopoludnia sa navzájom odmenili medailami, a veľká

zábava nastala pri fúkaní bubliniek z bublifukov. Lúčili sa ťažko, bolo vidieť, že sa cítia veľmi príjemne.

Za toto výnimočné dopoludnie ďakujeme p. učiteľke a úžasným deviatakom, ktorí sa prirodzene prispôbili malým, pristupovali k nim so záujmom a s láskou sa o nich starali.

za MŠ Záhorová Sylvia

Deti bežali za zdravie...

Beh patrí medzi najprirodzenejšie športy. Behať sa dá kedykoľvek a kdekoľvek. A deti vlastne behajú stále.

Už od predškolského veku sa snažíme do života našich detí zakomponovať pravidelný pohyb v čo najväčšej miere, aby sa rôzne športové a pohybové aktivity stali prirodzenou súčasťou ich života. Zvykneme im hovoriť, že posilňujeme srdiečko, pružnosť svalov, pevné zdravie...

Jednou z pohybových aktivít, ktorú sme uskutočnili 11. októbra 2017 pre zdravie detí v MŠ na Komenského ulici, bol i Beh Terryho Foxa – kanadského športovca, ktorý ubehol naprieč Kanadou takzvaný Maratón nádeje i napriek svojmu handicapu a ťažkému ochoreniu. Behu na veku primeranú vzdialenosť

sa zúčastnili nielen predškôláci, ale aj deti 4-ročné, dokonca aj niekoľko 3-ročných športovcov. Všetci bežali s radosťou a vytrvalosťou, za čo boli odmenení

zaslúženými medailami a pekným športovým zážitkom.

E. Mlynárová, učiteľka MŠ

DOM KULTÚRY JAVORINA

VÁS POZÝVA

- **23. novembra o 17.00 h – Kuk, ani muk!** – po dlhšom čase sa opäť môžeme tešiť na predstavenie úplne nové predstavenie s chrobáčkmi Smejkom a Tanculienkou. Dokonca príde aj ich kamarát motýlik Huncúlik a spoločne zahrajú nové hity z tretieho DVD Kuk, ani muk! Nebudú chýbať ani iné známe pesničky Smejka a Tanculienky. Na úplný záver sa všetci chrobáčkovia môžu so Smejkom a Tanculienkou ofotiť. Vstupenky: 8,- € (predaj v sieti Ticketportal – zakúpíte i v Informačnej kancelárii mesta Stará Turá).
- **5. decembra o 16.00 h – mikulášske predstavenie Vianočný koncert pre deti** – spolu s Miou si deti zaspievajú vianočné piesne a koledy. Do deja sú deti zapojené aj tancovaním, kreslením a hraním na hudobné nástroje. Po predstavení pôjdu deti spolu s Mikulášom rozsvietiť vianočný stromček na Námestí slobodu, kde mu budú môcť zaspievať či zarecitovať a získať tak malú sladkú odmenu. Vstupenky: 1,- €.
- **6. decembra o 18.00 h – Besame mucho alebo Čo sa skrýva v kufri (a v nás)** – po dlhšom čase sa opäť môžeme tešiť na predstavenie Radošinského naivného divadla, tentokrát s novinkou v ich repertoári! Stanislav Štepka v novej hre s exotickým názvom Besame mucho pôsobivo a, samozrejme, vtipne rozohráva zaujímavé, pestré osudy a spleť príbehov ľudí z naj-súčasnejšej súčasnosti neďaleko anonymnej slovenskej stanice. Chodci, čo náhodne prechádzajú okolo odloženého tajomného kufra, zároveň nepriamo prichádzajú k hudobníkovi a spevákovi bezdomovcovi Kokimu so svojimi trpkosmiešnymi životnými príbehmi. Všetci sú zvedaví nielen na bezdomovca Kokiho, ale najmä na pôvod a hlavné obsah kufra – a my sa zase cez ich reakcie nepriamo dozvedáme o ich ľudskom pôvode a obsahu. Iste napokon nejde o obsah kufra, ale o ten obsah v nás... Vstupenky: 14,- a 15,- €.

ZÁJAZDY

- **17. novembra 2017** – Klub paličkovej čipky pri Dome kultúry Javorina organizuje zájazd na **15. valašský krajkársky a remeselný trh** do Valašského Meziříčí, kde si budete môcť zakúpiť originálne ručne spracované výrobky či materiál a pomôcky k vlastnej tvorbe. Poplatok za dopravu: 8,- €.
- **24. novembra 2017 – Čas ruží** – prvý muzikál s piesňami Karla Gotta na Zimnom štadióne O. Nepelu v Bratislave. Môžete sa tešiť na odhalenie tajomného príbehu starého obrazu, ktorý v sebe ukrýva osud jednej veľkej celoživotnej lásky. V hlavných úlohách: Sagvan Tofi, Jan Kopečný, Markéta Prochazková, Ivana Jirešová, Jiří Dopita. Poplatok: 38,- €.
- **9. decembra 2017 – Vianočné trhy v Budapešti** – zájazd pre všetkých, ktorí si chcú spríjemniť predvianočný čas a zažiť vianočnú atmosféru v jednom z najzaujímavejších miest Európy, stredoeurópskom Paríži. Poplatok: 24,- € (v cene zahrnuté aj služby sprievodcu).

VIANOČNÝ TRH

- **16. decembra 2017** sa Starou Turou bude znovu rozliehať vianočná atmosféra, zvuk kolied, vôňa medovníkov, oplátok, vareného vína i punču. Príďte si užiť vianočný trh s už tradičnou zabíjačkou, započúvať sa do melódii kolied, či nakúpiť darčeky pre Vašich blízkych a dobroty na Váš vianočný stôl! Tešíme sa na stretnutie s Vami!

PREDAJ VSTUPENIEK A INFORMÁCIE

v kancelárii DK Javorina Stará Turá, tel. č. 032 776 33 66,
e-mail: dkjavorina@gmail.com, www.dkjavorina.sk

NOVINKY MESTSKEJ KNIŽNICE

Beletria Pupa, Richard: Čierny zošit • Háber, Stanislav: Kričiacie kamene • Hamarová, Darina: Životom nekráčam sama • Bryndza, Robert: Ten pravý a tá ľavá • **Detektívky** Bussi, Michel: Vážka • Fieldingová, Joy: Nie je tam • Červenák, Juraj: Vlk a dýka • Dán, Dominik: Korene zla • **Náučná literatúra** Szablowski, Witold: Vrah z mesta marhúľ (reportáže z Turecka) • Brezná, Irena: Vlčice zo Sernovodska (zápisky z rusko-čechenskej vojny) • Mandžuková, Jarmila: Čo nejst, keď...: praktický domáci lekár • **Detická literatúra** Uher, Pavel: Večera u kráľa (rozprávky pre múdre hlavičky) • Matúšková, Renáta: Povesti a iné zvesti o hradoch a zámkoch • Šulajová, Zuzka: Džínsový denník 6. • Mongredien, Sue: Zvierací záchranári. Hniezdo pre sovičky • **Detická náučná literatúra** Kol.: Ako funguje ľudská kostra • Farringtonová, Karen: Atlas svetových ríš

V uplynulom mesiaci sme si v knižnici v rámci literárnych a výtvarných štvrtkov s deťmi a ich rodičmi tvorili postavičky a obrázky z gaštanov a lesných plodov. Na návšteve v dome opatrovateľskej služby sme našim známym spríjemnili jesenné chvíľky dobrou knihou a časopismi.

Eva Nováčiková

TEPOVANIE

sedáčiek, kobercov, postelí, áut
upratovacie služby

www.tepovaniennmv.sk 0910 918 985

SÚŤAŽ

V roku 2017 si Dom kultúry Javorina Stará Turá pripomína 55. výročie od otvorenia vtedajšieho Domu odborov. Počas tohto obdobia sa menil názov inštitúcie, i jeho grafické varianty. Toto výročie je však skvelou príležitosťou pre jednotné, univerzálne a nadčasové spracovanie loga. Dom kultúry Javorina preto vyhlasuje **súťaž o návrh loga**. Logo by malo vystihovať ciele a zameranie Domu kultúry Javorina.

Účastník súťaže môže prihlásiť najviac 3 svoje autorské návrhy do 10. novembra 2017.

Ďalšie podmienky súťaže a viac informácií na www.dkjavorina.sk alebo na tel. č. 032 776 3366.

Smútočné spomienky, poďakovania, rozlúčky

Odišiel si tiško bez rozlúčky, nie si už medzi nami, no v našich srdciach stále ostaneš s nami.

Dňa 22.11.2017 si pripomínáme 1. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný syn **Marián SAMEK**.

S láskou a úctou naňho spomínajú rodičia, sestra, bratrančí s rodinami a ostatná rodina

Kytičku kvetov na hrob Vám kladieme, pokojný večný spánok prajeme.

Dňa 3.10. uplynulo 20 rokov, čo nás opustil otec a dedko **Martin GREGOR** a v decembri uplynú 5 rokov od smrti mamy a babičky

Katarína GREGOROVÉ.

S láskou spomínajú dcéry s rodinami

Dňa 12.9.2017 uplynulo 20 rokov a 24.11.2017 uplynulo 24 rokov, čo nás navždy opustili naši rodičia a starí rodičia **Anna a Ján PAVLÍKOVÍ.**

S láskou spomínajú syn Ivan a dcéra Elena s rodinami

Vo sviečkach horí nádej, sny a viera, že ten kto žije v srdciach nezomiera.

Dňa 9.11.2017 uplynú 5 rokov, čo nás navždy opustil môj brat, švagor a ujo **Miroslav MALÁR.**

S láskou spomína rodina

Kto v srdciach žije, nezomiera.

Dňa 5.11.2017 uplynulo 5 rokov od smrti našej drahej mamičky, babičky a prababičky **Anny JAKABOVEJ.** Dňa 6.11.2017 uplynulo 27 rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný otčim a dedičko **Ján JAKAB.**

S láskou spomínajú dcéry Kvetoslava a Libuša, vnučky Ingridka s rodinou, Silvenka s rodinou, vnuk Lacko s rodinou a ostatná rodina.

Tak ako ruža zvädne i človek sa stráca. No spomienka na teba sa nám stále vracia...

Dňa 6. novembra 2017 sme si pripomenuli 10. výročie, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, starý otec **Ivan KOSEK.**

S láskou spomína celá rodina

Ak žiješ pre iných, Tvoje meno pretrvá, i keď Ťa niet.

S láskou a úctou sme si 12.10.2017 pripomenuli 5. výročie úmrtia môjho manžela, otca, syna a brata **MVDr. Ľubomíra MIKITU.** V našich srdciach zostaneš navždy.

Smútiaca manželka Ľudmila a ostatná rodina.

Tam hore niekde medzi hviezdami máme niekoho, na koho nikdy nezabudneme.

Dňa 29.10.2017 sme si pripomenuli 1. výročie úmrtia našej drahej mamy, dcéry, sestry a tety **Elenky HANICOVEJ.** Posielame pozdrav s krásnou spomienkou do neba.

Mama, syn Filip, bratia, teta a ostatná rodina.

Mal som Vás všetkých veľmi rád a chcel som ešte žiť, ale prišla chvíľa, keď som Vás musel opustiť. Neplačte za mnou moji drahí, nechajte ma tiško spať, čo mi bolo súdené muselo sa stať.

Dňa 1.10.2017 uplynulo 5 rokov, čo nás vo veku 44 rokov navždy opustil **Ľudovít ŠIMNA.**

Spomína na neho celá smútiaca rodina. Odpočívaj v pokoji.

Čas plynie ako rieky prúd, kto Vás mal rád nevie zabudnúť.

Dňa 7.11.2017 uplynú 3 roky od smrti môjho brata akademického maliara **Branislava SLEZÁČKA.** Dňa 22.12.2017 si pripomenieme už 61. výročie, čo nás navždy opustil môj otec **Branislav SLEZÁČEK.** Tichú spomienku venujem i mame **Olge SLEZÁČKOVEJ,** rod. Bunovej, ktorá nás navždy opustila 5.2.1993. Kto ste ich poznali venujte im spolu so mnou tichú spomienku.

S láskou a úctou spomína dcéra a sestra Mária.

Odišiel si nečakane, ako keď vietor v búrke stromy láme. Odišiel si potichučky, bez slovička, bez rozlúčky. Bolesťný je pre nás Tvoj odchod náhly, avšak v spomienkach ostaneš navždy s nami. Kto bol milovaný, nie je zabudnutý. Už len kyticu kvetov Ťi na hrob môžeme dať a s bolesťou v srdci na Teba spomínať.

Dňa 29.11.2017 uplynú 5 rokov, odkedy nás tragicky opustil náš manžel, otec, syn, brat, vnuk a kamarát **Matúš KOVÁČIK.** Všetci, kto ste ho mali radi, spomínajte s nami.

Smútiaca rodina.

Matričné okienko

Vítame bábätká

Anežka Mrocková, Fabián Mrocek, Jakub Blažko, Filip Jakub Tinka, Sophia Kačmariková, Ela Školníková, Lillien Draganovská, Ondrej Krška

Idú spoločným životom

- Maroš Tolla z Bratislavy a Mgr. Adriána Andelová zo Starej Turej
- Bc. Štefan Chriateľ z Žiliny a Mgr. Martina Červeňanová z Trenčianskej Teplej
- Michal Ando zo Starej Turej a Ing. Natália Valentová zo Starej Turej
- Ján Podhradský zo Starej Turej a Mgr. Miroslava Ilušáková zo Starej Turej
- Peter Valenta zo Starej Turej a Jana Valentová zo Starej Turej
- Oldrich Šanca z Poradia a Andrea Černíková zo Starej Turej
- Igor Velický z Martina a Viktória Ochodníková zo Starej Turej
- Nikola Badev z Macedónskej republiky a Magdaléna Nerádová zo Starej Turej

Posledné rozlúčky

Ľudmila Ježová, Mária Belková, Emília Homolová, Emília Lacová, Kristína Feriancová, Alena Pavlovičová, Zlatica Tóthová, Ing. Vladimír Bies, Miroslav Dobiš

Zoznam jubilantov za mesiac NOVEMBER 2017

- Anna Uhlíková, Mariana Kazdová, Rudolf Strážovský, Oľga Zmeková, Oľga Minarechová, Daniel Frno, Ing. Martin Švigler, Anna Biesiková, Alžbeta Černáková, Mária Kaštilová, Dušan Medňanský, Marcela Jankovičová, Emília Hudcovicová, Anna Pavličková, Jaroslav Stančík
- Miroslav Sadloň, Larisa Sameková, Anna Dunajčíková, Anna Hletková, Bohumil Kaštil, Oľga Sekerková, Gustáv Buno, Božena Mikulcová, Mária Fabianová, Emília Vychlopňová
- Anna Tóthová, Ing. Gustáv Rumánek
- Irena Potfajová, Helena Valentová, Mária Holečková, Ján Stráda, Alžbeta Hučková, Ján Cibulka, Alžbeta Cibulková, Karol Hamada, Anna Pavličková, Anna Beláková, Ján Mihočka, Ján Náhlík, Oľga Biesiková, Eugen Eliaš, Helena Kovárová, Anna Lančaričová
- Anna Zatkaličová, Milan Zeman, Jozefína Bokesová, Alžbeta Slavková

Tanečníci zo Základnej umeleckej školy v Starej Turej privítali Majstra sveta

Školský rok sa ešte len začal, no **žiaci tanečného odboru zo Základnej umeleckej školy v Starej Turej** už absolvovali náročný tanečný workshop, ktorý škola pre svojich žiakov organizuje nad rámec vyučovacieho procesu niekoľkokrát do roka. Pani učiteľka Katarína Ržavská privítala 23. septembra v telocvični ZUŠ skutočne vzácneho hosťa - tanečníka, lektora, zakladateľa tanečnej skupiny Phantomscrew, ktorá bodovala aj v show Československo má talent, **Norberta GROFČÍKA** z Nitry. Tento mladý tanečník dosahuje vynikajúce úspechy nielen na Slovensku ale i v zahraničí. V lete tohto roku sa zúčastnil majstrovstiev sveta v americkom Los Angeles, kde si vo finále vytancoval titul **Majster Sveta**. Pani učiteľka Ržavská sa snaží svojim žiakom ponúknuť naozaj rozhlád a tak pozýva na workshopy tých najlepších lektorov zo Slovenska. Pre žiakov je to veľkou motiváciou, posunom vpred.

Noro Grofčík a spokojní účastníci workshopu v ZUŠ Stará Turá

A ako ich workshop vyzeral tentokrát? Tancovalo sa celé dopoludnie. Lektor Noro si pripravil pre žiakov street – dance choreografie. Mladších žiakov neskôr vystriedali starší. Usmiate tváre, spotené tričky, úžasné tanečné výkony a veľa energie hovorili za všetko. Žiaci si to veľmi užili a získali ďalšiu skvelú skúsenosť. Spostením workshopu bola i účasť rodičov ako divákov, ktorí si výkony

svojich detí natáčali a fotografovali. Veľkým potleskom ocenili Norovu víťaznú choreografiu z Majstrovstiev sveta, ktorý ju ochotne a rád predviedol. Z oboch skupín vybral a ocenil najlepších tanečníkov workshopu. Výkony starších žiakov ho tak prekvapili, že ich natočil do živého vysielania na svoju fun page, kde má veľa sledovateľov.

Základná umelecká škola

Stará Turá zaznamenáva zvýšený nárast záujmu o umelecké vzdelávanie detí zo Starej Turej a okolia. Školu navštevuje 367 žiakov. Veľkému záujmu, 126 žiakov, sa teší i tanečný odbor. Program tanečníkov je po celý rok naozaj pestrý. Okrem kvalitného vyučovacieho procesu majú možnosť pôsobenia v DFS Turanček, absolvovať tanečné sústredenia, workshopy, množstvo vystúpení a tiež tanečných

súťaží po celom Slovensku, kde vystupujú pod názvom **FREE-ZEE DANCE**. Dosahujú naozaj výborné výsledky. V ich zbierke sa nachádza okolo **90 ocenení**. Už tento mesiac budú reprezentovať seba, Základnú umeleckú školu a mesto Stará Turá s novými tanečnými choreografiami v celoslovenskej súťaži MY DANCE v Myjave. Držíme im palce.

ZUŠ Stará Turá

Vitamínovo dyňový deň u Usilovných včielok

Ovocie a zeleninka, to je dobrá vec, vie to každý vzdelanec. Lepšia ako čokoládka je určite hruška sladká či červené jablko, ktoré schrúmem ľahučko...

Že je zelenina a ovocie neodmysliteľnou súčasťou zdravého a vyváženého jedálnička, vieme všetci. Teda určite všetci dospelí. Aby mali podobný názor i naše deti, snažili sme sa ich zážitkovým učeníom priviesť do sveta vitamínov – ovocia a zeleniny v MŠ na Komenského ulici v predškolskej triede Usilovných včielok zdravým pracovným dopoludníom spoločne so Zajkom Hrajkom a vitamínmi v spolupráci so zástupkyňou rodičov našej triedy p. Psotnou, ktorá prišla medzi nás. Spoločnými silami sme ako malí kuchári pripravili, namiešali ovocné i zeleninové šaláty, voňavé smoothie, chutné šťavy, originálne jednodhubky. Pri práci sme si veselo zaspievali a zhodnotili naše kuchárske umenie ochutnávkou dobrôt, ktoré sme spoločne pripravili. Chutilo všetkým, avšak náš zážitkový deň zďaleka nekončil.

Že deti majú šikovné ručičky, ktoré dokážu spoločne s rodičmi vytvoriť pekné vecičky, sa potvrdilo popoludní,

kedy naša trieda ožila pracovným elánom, veselými, kreatívne vyrezanými či vyzdobenými dyňami, zaujímavými postavičkami zo zeleniny i ovocia. Spoločné výtvyry skrášľujú interiér našej šatne a hlavne vyludzujú úsmevy a radosť na tváričkách našich detí. Ďakujeme rodičom za aktívnu spoluprácu a tešíme sa na ďalšie zaujímavé stretnutia, ktoré podporia spoluprácu MŠ s rodinou.

E. Mlynárová, učiteľka MŠ

Japonské a Bulharské ocenenia pre ZUŠ

Už začiatkom nového školského roka boli usilovní a talentovaní žiaci zo Základnej umeleckej školy v Starej Turej ocenení na medzinárodných súťažiach poprednými miestami. V Japonsku, z tisícok zaslaných prác z rôznych kútov sveta, na 47. ročníku medzinárodnej detskej umeleckej súťaže 2017 získala významné ocenenie, striebornú medailu spolu s diplomom, žiačka Bibiana Burianová (13 rokov) za svoju prácu s názvom „V škole“, kde kombinovanými výtvarnými technikami znázornila šibalstvá neposedných detí počas prestávky. Ďalšie významné ocenenie, bronzovú medailu spolu s diplomom, získal žiak Nino Kontina (10 rokov) za kolorovanú kresbu s názvom „Pomóóoc hurikán“. Víťazné práce budú po výstave v Tokiu vystavené v Osake a ďalších mestách Japonska a sveta. Okrem úspechov v krajine vzhádzajúceho slnka, oslovili odbornú porotu práce detí zo Starej Turej i na 19. ročníku medzinárodnej detskej umeleckej súťaže „Nová Zagora 2017“ v Bulharsku. Táto súťaž je podporovaná iniciatívou združenia „Nová Zagora“ a štúdiom výtvarného umenia „Dúha“, ktoré podporujú detskú umeleckú tvorbu vo výtvarnom prejave.

pokračovanie na str. 13

Menej známe skutočnosti najznámejšej staroturianskej zrady (tragédia rodiny Hlubockých) – 5. časť

V otázke predvolania Stanislava Hlubockého na novomestské gestapo panujú isté nezrovnalosti. Podľa Martina Kýšku ho dostal už skôr, vynára sa teda otázka, či bolo nutné jeho opätovné ústne opakovanie dňa 23. decembra 1944. Ťažko si predstaviť, že by gestapo a Hlinkova garda celý týždeň čakali, aby si mohli vypočuť otca rodiny v takej závažnej a nebezpečnej udalosti, akou bol poskytnutý úkryt pre Ondreja Chorváta a neznámeho „hluchonemého.“ Identifikácia letca podľa prsteňa USAAF však dáva tušiť, že jeho totožnosť odhalili počas prvého dňa vyšetrovania.

Spočiatku manželke Bohuslave na gestape povedali, že Stanislava prepustia po výsluchu, to sa však nestalo. Prosila, aby mohol byť prepustený aspoň na Vianoce – bezvýsledne. Hlubocký si vo väzení viedol denník. V Novom Meste nad Váhom pobudol 4 dni. Z gestapa ho odviezli do kasární, v tom čase slúžili ako väzenie. Ubytovaný bol na izbe č. 11. Po gardistovi Karolovi Frnovi poslal domov správu o tom, kde sa nachádza.

Zodpovednosť za vzniknutý stav čiastočne pociťoval Pavel Haruštiak. Situáciu mu neuláhal Gustáv Gavač, ktorý sa o presune Kirchhoffa do Starej Turej a následnej razii vyjadril takto: „Celé to vymyslel Pavel Haruštiak, keď som ho stretol, povedal som mu svoje, čo ste to vymysleli za hlúposť, v Turej boli Nemci aj gardisti. Keď ich zobrali, znova som mu pripomenul: Ak sa im niečo stane, budeš mať toho Američana na svedomí. Vtedy sme ešte netušili takú hrôzu.“ Medzi 24. a 29. decembrom 1944 sa Haruštiak pokúsil zaistených oslobodiť. Prerazal mreže na väzení v Novom Meste nad Váhom, ale našiel v ňom len siedmych partizánov. Ostatných odviezli do väzenia v Trenčíne. K tejto udalosti sa viaže americký prameň Casualty Interrogation Report for Adjutant General's Office (Správa vypočutia o obetiach pre úrad pobočníka generality) zo 16. októbra 1945, ktorým sa podrobne zaoberal historik Peter Podolan. Opiera sa o výpoveď Cpl. Lawrencea Cardwella, Jr. Ako miesto smrti Jamesa Kirchhoffa sa nesprávne uvádza mesto Trnava. Cardwell sa v správe opiera o informácie z dopytú: „Od ilegálneho hnutia som sa dozvedel, že F/O Kirchhoff bol vyzdvihnutý nemeckými vojakmi a uväznený v malom väzení blízko miesta, kde zoskočil. Partizáni sa tej noci vlámali do väzenia, zabili stráža a odviezli F/O Kirchhoffa. Cez ilegálne hnutie sa buď 18. decembra alebo okolo tohto dátumu dostal list o stave F/O Kirchhoffa, že si zlomil nohu, ktorú mu napravili. Mimo toho bol evidentne v dobrom zdravotnom stave. Dostal som list od pani Emílie Šimekovej, Brezová pod Bradlom, Československo,

približne 30. septembra 1945. V tomto liste, ktorý nemám na tejto základni, uvádza, že F/O Kirchhoff bol popravený spolu s dvoma partizánmi gestapom, potom čo bol mučený kvôli podozreniu z aktivít s partizánmi. Verím, že F/O Kirchhoff bol zajatý gestapom počas týždňa od 25. decembra 1944. List od pani Šimekovej tiež uvádza, že po exhumácii tel sa konal štátny pohreb na Starej Turej, Československo. Doma mám oznam o pohrebe v slovenčine.“ Napriek viacerým nepresnostiam poskytuje americký dokument informácie z dopytú a záchrannú akciu Pavla Haruštiaka nepriamo potvrdzuje – hoci mylne s pozitívnym výsledkom.

V Trenčíne sa Hlubocký, Chorvát a Kirchhoff dostali 28. decembra 1944 do rúk Einsatzkommando 13, ktoré malo v meste svoje sídlo. Väzňov držali vo väzení Okresného súdu. Informáciu o uväznených neskôr poskytol rodine Hlubockých Ľudovít Hrnčiar: „Zatvorení boli vo väznici na druhom poschodí v malej cele, presne oproti mojej. Na chodbe mávali službu vždy dvaja: gestapák a gardista. V ten deň bol nejaký desiatnik. Keď ich viedli hore schodmi, gardista „náhodou“ nechal poodchylené dvere na mojej cele, a tak mi umožnil, aby som ich zazrel. Prvý kráčaľ gestapák s automatom, za ním nižší, územčistý muž stredného veku v slovenskej košeli s modrým krížikovým vyšivovaným vzorom. Vtedy som ho nepoznal, dnes viem, že to bol učiteľ Hlubocký. Za nimi kráčaľ vyšší červeno vlasý muž stredného veku. V ňom som spoznal učiteľa Chorváta. Nevidel som ho už roky... Kráčaľ dosť ťažko, akosi ťarbavo. Za nimi išiel pekný vysoký muž, letec James Kirchhoff. Sprievod uzatváral gestapák s automatom. Videl som ako ich odovzdali dozorcovi a ich celu zamkli. Obidvaja Nemci odišli a za chvíľu aj službukonajúci gestapák – Nemec. Vtedy prišiel gardista, že mi zamkne celu. Poprosil som ho, aby s nimi aj mňa poslal na chodbu čistiť zemiaky. Veľmi som však nedúfal, lebo ľudí zo samoväzby nikdy na žiadnu prácu nepúšťali. Stalo sa však, čo som nečakal. Pustil ma, bolo to prvý i posledný raz. Stal si ku schodištu a čakal, kým sa jeho spoločník, gestapák, vráti. Keď ma Chorvát zazrel, hneď ma objal a zoznámil so svojimi dvoma spoločníkmi. Letec sa pýtal, či nemám cigaretu. Vytiahol som z vrecka tri. Prijal ich s radosťou. Ja som dostával tajne cez jedného dozorcov od priateľa, sudcu Sama Zamboja, denne tri kusy, ale bol som slabý fajčiar. Chorvát mi pri čistení zemiakov narýchlo porozprával, za čo je vo väzení. Obed býval zavčasu. Aj v ten deň sme ho odbavili jednoducho a rýchlo. Ani neviem, čo im dali na obed, ale podľa štrkotania kľúčov, otvárania a zatvárania ich celý a odchodu všetkých som

usúdil, že ich už berú ďalej. Myslel som si, že ich berú do nejakého tábora. Bola to ich posledná cesta. Celý ich pobyt vo väzení gestapa trval tri hodiny.“ Hrnčiar bol väznený v Trenčíne viac ako tri mesiace. Uvedené svedectvo sa vzťahovalo na 28. december 1944.

Obecný notársky úrad v Starej Turej informoval o zaistení v situačnej správe z 30. decembra 1944: „Situácia nezmenená – pohnutá. Zaistení Gestapom a Hl. Gárdou boli: 1. Andrej Chorvat, učiteľ v. v. ktorý bol údajne partizánom, 2. Stanislav Hlubocký, odb. učiteľ štát. mešt. školy, ktorý skrýval horemenovaného a okrem toho bol dopadnutý v jeho byte 1 americký letec.“

Pramene a literatúra:

Štátny archív Bratislava, pob. Trenčín, f. Okresný úrad v Novom Meste nad Váhom, šk. 198; Archív Múzea SNP Banská Bystrica, f. XII. (Spomienky). Spomienky vdovy Bohuslavy Hlubockej z 5. 8. 1958; PODOLAN, P.: Príbeh letca F/O Jamesa M. Kirchhoffa očami Martina Kýšku. In: Štúdie z histórie. Historia Nova 9. Bratislava: Stimul, 2015; SLEZÁČKOVÁ, J.: Z kroniky staroturianskej rodiny Hlubockých. Spomienky, svedectvá – čiepky. Stará Turá: T-štúdio, 2013; VARSÍK, M.: Nepokorená Javorina. Bratislava : Pravda, 1982; http://www.459bg.org/documents/Kirchhoff_CasualtyInformation.pdf.

Juraj Krištofik

Novinky zo ZŠ

pokračovanie zo str. 6

RC modelu auta, zapojenie elektroniky, štafetová jazda. Náš druhý tím v zložení **Dominik Štepanovic, Jakub Uhlík a Marián Miko** získal na súťaži celkové **1. miesto**.

Majo Miko bol ocenený aj ako **najlepší jazdec** – prekážkovú jazdu zvládol za neuveriteľných 37 sekúnd a bez jediného trestného bodu.

Dňa 10. októbra sa žiačky 8. ročníka zúčastnili v Centre voľného času v Starej Turej **besedy s lekárom MUDr. Martinom Krčom**, kde sa dozvedeli zaujímavé informácie o svojom tele veľmi potrebné pre život.

Čo nás čaká na konci októbra a v novembri? Budú to dejepisné exkurzie pre 7. ročník a 8. ročník. Piatakov testovanie zo slovenského jazyka a matematiky. Potom trocha kultúry – všetci sa tešia na divadelné predstavenia v Trnave, Nitre a Bratislave.

ZŠ Stará Turá

Ďalšie osudy Židov 3. časť

Pár dní po vydaní knihy *Osudy Židov Starej Turej* ma oslovila pani Dagmar Antálková, či som sa pri písaní knihy nestretla s menom Tomáš Veselý. Jej mama, Libuše Mózsiová, totiž žije v Prahe a ako dobrovoľníčka pôsobí v Hagibore – ústave sociálnej péče, ktorý je majetkom židovskej náboženskej obce v Prahe. Tam spoznala pána Tomáša Veselého. Keď sa dozvedel, že roky bývala v Starej Turej, porozprával jej o svojom pobyte v Starej Turej počas 2. sv. vojny. S matkou, otcom a bratom sa schovávali v rodine Valentovcov a poznal aj meno dekana Alfonza Ščepka.

Pani Antálkovú som informovala, že meno Tomáš Veselý som si dala do súvisu so zápisom v štátnej matrike o narodení Juraja Milana Weissu (9. 5. 1942) rodičom Oskarovi Weissovi (6. 11. 1910) a Agneše, rod. Juchovej (12. 1. 1911) (v knihe str. 18). V poznámke zápisu bolo uvedené, že otec a syn prijali meno Veselý. Malého Juraja krstil katolícky kňaz Alfonz Ščepko a tam zrejme celá rodina prijala priezvisko Veselý. A teda aj starší syn Tomáš (27. 6. 1940), ktorý ho používa dodnes. (V roku 1941 sa Weissovcom narodila dcéra Oľga, ktorá asi ročná zomrela) Z matriky som sa dozvedela aj ich vtedajšie bydlisko u rodiny Tarekovcov (v knihe str. 44) v blízkosti katolíckej fary. Predpokladám, že neskorší pobyt u Valentovcov im po r. 1944 zabezpečil Alfonz Ščepko. Dotiaľ bola rodina Weissovcov podľa zákona č. 68/1942, § 2, odst. 1 vyňatí z vysťahovania. Manželka bola totiž Nežidovka.

Po tejto mojej informácii pani Antálková moju knihu kúpila a poslala ju mame do Prahy pre pána Tomáša, aby mu ju darovala k jeho 75. narodeninám. Pán Tomáš sa údajne knihe veľmi tešil a každému ju v domove s dojatím ukazoval. Z osláv jeho narodením uvádzam aj fotografiu, v strede je pani Mózsiová s pánom Veselým.

V apríli 2017 som sa zoznámila s pani Mózsiovou a poslala som po nej list pre pána Veselého, lebo som sa chcela dozvedieť niečo viac o jeho ďalšom živote a tak uzavrieť príbeh rodiny Weissovcov. Pán Veselý mi na všetky otázky odpovedal telefonicky.

Otec Tomáša bol zástupcom firmy v Trutnove, obstarával dodávky bavlny do textilných podnikov. Mama šla v Manderle košeľe z popelínu. Rodičia bývali pred vojnou v Bratislave v podnájme, odkiaľ ich vyhnali. Prestahovanie rodiny Weissovcov do Starej Turej asi zariadil otcov známy pán Rezníček z Nového Mesta nad Váhom. V Starej Turej sa o rodinu staral nejaký pán Martínek. Pán Tomáš si spomína, že sa u Valentovcov skrývali v stodole. Asi si vieme predstaviť, aké to bolo bývanie, napriek tomu boli Valentovcom vďační, že prežili. Pán Tomáš

si spomenul, že počas bombardovania sa skrývali v mlyne, mohol to byť Ježov mlyn. Je známe, že Fedor Ježo s manželkou cez vojnu Židov podporovali, dokonca boli aj pri krste niektorých Židov. Po vojne sa Weissovci chceli vrátiť do Bratislavy do svojho predchádzajúceho bydliska, nebolo to možné, aj keď mali platnú nájomnú zmluvu. A byt bol navyše úplne vyrabovaný. Rozhodli sa preto odsťahovať do Ostravy k svojej tete, kde ich v r. 1954 navštívil aj dekan Alfonz Ščepko. Pán Tomáš mi poštou poslal kópiu písomného záznamu Alfonza Ščepku, ktorý mu poskytol pri tejto návšteve. Citujem: „Na jakú cestu sa navykne mladík vo svojej mladosti, ani v mužnom veku sa od nej neuchýli.“ Preto: „Pamätaj na svojho Stvoriteľa vo svojej mladosti.“ Svoju krstencovi vpísal v deň návštevy dňa 11. februára 1954, Alfonz Ščepko dekan staroturianský. Po vojne otec Tomáša pracoval pre jednu švajčiarsku firmu a tak ich stále prenasledovala ŠTB, aj raz za mesiac robili u nich prehliadky. Kvôli tomu mali jeho deti problém so štúdiami. (V r. 1946 sa Weissovcom narodila ešte jedna dcéra)

Tomáš Veselý vyštudoval obchodnú akadémiu. Prešiel rôznymi zamestnaniami, pracoval napr. štyri roky ako valcovač vo Vítkovických železiarňach, 20 rokov pracoval v podniku Farby – Laky a ešte v nejakých ďalších. V r. 1969 sa druhýkrát oženil a s manželkou prežil 40 rokov. Má štyroch synov, deväť vnúčat a má už i pravnúčatá.

Poslednú otázku, ktorú som pánovi Tomášovi položila, bola tá, či v r. 2007 nerobil dozor v Prahe na hrade vo Vladislavskej sále. Potvrdil mi to, a to sa zasa spája s príbehom záchranu dvoch židovských chlapcov od Jitky Durcovej (v knihe str. 77). Keď boli s manželom v r. 2007 na prehliadke Vladislavskej sály, oslovil ich tam jeden pán a keďže počul slovenčinu, spýtal sa odkiaľ sú. Keď zistil, že zo Starej Turej, priznal, že sa tam skrýval počas vojny. Jitka mi o tom povedala, nevedela však jeho meno, ktoré sa síce snažila neskôr vypátrať, ale sa jej to už nepodarilo. Bolo mi to trochu ľúto, aj keď som v r. 2007 netušila, že budem niekedy písať nejakú knihu, a toľkož nie o Židoch. Iba som sa o osudy Židov zaujímala. Náhoda či osud chcel, že som sa to po desiatich rokoch dozvedela.

Jednu otázku resp. úlohu mi dal aj pán Tomáš. Požiadal ma, či by som nemohla vypátrať potomkov rodiny Valentovcov. Zistila som, že záchrancovia rodiny Weissovcov (Veselých) mali dcéru,

V strede je pán Tomáš Veselý spolu s pani Libušou Mózsiovou

ktorá sa volala Feriancová a pracovala na pošte v Brezovej pod Bradlom. Neskôr sa odtiaľ odsťahovala, ale som nezistila kam. Valentovci mali aj syna Alexandra, ktorý pôsobil ako učiteľ v rodnom meste. Je pochovaný spolu s rodičmi. Našla som jeho hrob, o ktorý sa evidentne nikto nestará, horko-fažko som prečítala na náhrobku jeho meno. Pán Tomáš bol smutný, že sa nemôže o potomkoch Valentovcov nič dozvedieť a v budúcnosti ich prípadne navštíviť. Poslala som mu aspoň tú časť mapy Starej Turej, kde sa nachádzal dom Tarekovcov a Valentovcov.

Pramene:

Spomienky Tomáša Veselého • Tomisová, Eva: *Osudy Židov Starej Turej*, Eko-konzult, 2015, str. 18, 44, 77 • Štátny archív Bratislava, pobočka Trenčín • Fotografia od Dagmar Antálkovej • Mózsiová, Libuše: Informácie a sprostredkovanie kontaktu na Tomáša Veselého

Poznámka: Ak má niekto záujem pomôcť pri obnove židovského cintorína, uvádzam číslo účtu nášho združenia Staroturianskeho okrášľovacieho spolku (SOS, o. z.): SK36 0900 0000 0051 2058 2116

Eva Tomisová

OBČIANSKA INZERCIA

- **Výrub rizikových stromov** pomocou horolezeckej techniky, kosenie záhrad a sádov. Ceny dohodou. Bližšie informácie na tel. č. 0949 339 169.
- **Orez, výrez a porez ovocných a komplikovaných stromov.** Rezanie a štiepanie dreva štiepačkou, čistenie zanedbaných pozemkov. Rýchlo, lacno a spoľahlivo. Bližšie informácie na tel. č. 0919 320 767.
- **Predám palivové drevo.** Cena dohodou - lacno. Bližšie informácie na tel. č. 0905 128 805.

Jesenný víkend v Táboře Podvišňové

Leto sa nám zrazu prehuplo do chladného a jeseňou zaváňajúceho počasia. Ani vietor a dážď však nepripravili o radosť detí, ktoré strávili víkend v zariadení, ktoré je obkolesené krásnou prírodou, voňavým lesom – Tábor Podvišňové. Pre deväť detí s autizmom spolu s matkami pripravila Komisia pre sociálne veci a bývanie v spolupráci so sociálnym oddelením MsÚ v Starej Turej víkend plný aktivít ale aj množstva dôležitých informácií.

Všetky deti sa napriek svojej diagnóze adaptovali veľmi rýchlo, k čomu značnou mierou prispel aj prevádzkar zariadenia p. Minárech spolu s manželkou. Skvelým tmelom a zároveň dynamizujúcim prvkom bol pre deti aj rodičov animátor p. Magdoško. Tento pán nám aktívne pomáha počas podujatí už dlhší čas. Deti majú radi jeho humorom oživené súťažné hry, bohatú fantáziu s ktorou zvládne každú záťažovú situáciu. Počas piatkového večera deti pod jeho vedením zahrli a zaspievali hymnu podujatia, po ktorej hudba a spev naplnili celý reštauračný priestor. Utišenie nastalo pri plstení, ktoré bolo relaxáciou predovšetkým pre maminy. Sobotný deň bol plný vzruchu, pretože podujatie navštívili aj rodičia spolu so svojimi autistickými deťmi zo širokého okolia. Pozvanie prijalo 14 rodičov spolu s deťmi. Chceli sme im ponúknuť nielen možnosť vzájomne sa zoznámiť, ale i možnosť vypočuť si prednášku, využiť konzultácie s odborníkmi, ktorí vedú

poradiť v problematike výchovy dieťaťa s autizmom. Veľkým prínosom pre rodičov bola prednáška Mgr. Dagmar Beluškovéj, ktorá je nielen matkou dospelého autistu, ale dlhodobo sa vzdeláva v tejto problematike, poskytuje prednášky a poradenstvo pre psychologické centrá, pedagogických asistentov a pre matky detí s autizmom. Živá diskusia panovala počas celého dňa, neustále sa vytvárali debatačné krúžky, v ktorých nosnou témou boli problémy a riešenia výchovy a vzdelávania týchto detí. Svoje vedomosti z bohatej pedagogickej praxe ponúkli Mgr. et. Mgr. Viera Juricová a Mgr. Anna Jarášová. Mnohých rodičov zaujala svojimi osobnými pozitívnymi skúsenosťami s podpornou liečbou svojho dieťaťa s výživovými doplnkami Mgr. Janka Lukáčová. Všetci pozvaní odborníci prispeli ku obohateniu rodičov o nové poznatky, ktoré im pomôžu v náročnej rodičovskej úlohe.

Svet detí bol plný dynamiky, pohybu a tvorenia. Dobrovoľníkom, ktorí im

venovali svoj čas a energiu patrí skutočne úprimné poďakovanie. Okrem už spomínaného Maroša Magdoška je našou dlhoročnou dobrovoľníčkou Soňa Kotrasová, ktorá pre deti pripraví vždy nové tvorivé nápady, ktoré ich nielen nadchnú, ale podporujú schopnosť sústredenia sa a v zlepšenia jemnej motoriky. Prínosom bol i Marek Milata, mladý muž, ktorý s radosťou prijal pozvanie na pomoc počas podujatia. Časť týchto detí dôverne pozná, pracuje s nimi v CVČ. Krúžok Úsmev ponúka deťom s určitým druhom postihnutia priestor na socializáciu, sebarealizáciu a spoznanie nových priateľov. Tvorivé činnosti počas celého dňa usmerňovala aj Katka Medňanská, ktorá s pochopeňím a pokojom pomáhala deťom pri všetkých činnostiach. Podvečerným oživením v piatok aj v sobotu boli dve mladé ženy – Majka Gajarová a Danko Pevná. Nadšenie detí pri ich príchode nemalo konca, pretože tieto veselé pedagogické asistentky sprevádzajú deti už niekoľko

školských rokov, uľahčujú prácu učiteľom a pomáhajú deťom s handicapom zvládnuť nároky školy. Po veselom večeri prichádza vážnejšie ráno, pretože nastupuje čas rozlúčky. Počasie akoby čítalo naše myšlienky, že nám je ľúto nad ukončením zaujímavého víkendu a namiesto našich slz sa spustil hustý dážď, ktorý kropil prírodu. Všetci sme sa spokojní, primerane unavení ale obohatení mnohými informáciami vracali domov.

Prežili sme spolu víkend plný zážitkov, nadobudli sme nové poznatky, deti aj rodičia získali nových priateľov. Počas víkendu nás navštívila p. primátorka Halinárová, ktorá obdarovala všetky deti ovocím, ktoré nám spestrilo jedálne lístky.

Za možnosť zorganizovať takéto potrebné podujatie ďakujeme Nadácii ŽIVOT a firmám ELSTER, s. r. o., SENSUS Slovensko, a. s., JUSTUR, s. r. o.

Júlia Bublavá

za Komisiu pre sociálne veci a bývanie a Sociálne oddelenie MsÚ Stará Turá

Projekt „ZÁCHRANA SOM JA“

Zapojili sme sa do projektu „ZÁCHRANA SOM JA“.

Úlohou projektu bolo vrátiť tému prvej pomoci do základných škôl, naučiť deti dbať na svoju bezpečnosť, myslieť dopredu a predchádzať tak úrazom v školských zariadeniach.

Výstupom projektu bola báseň s názvom Záchranári v akcii o Miškovi, ktorý nedával pozor na ceste do školy a skončil v nemocnici a o Janke, ktorá zachránila školu pred požiarom. Našu publikáciu ilustrovala Tereška, Tobiasco, Martinko, Dominika a Laura.

Tvorba básne bola práca celej triedy.

Záver našej básne:

Na druhý deň zrána,
bola škola vybudovaná.
Privítala detičky
a ich múdre hlavičky.
Čísla 112, 150, 155, 158 už deti dobre znali,
keby ich pri nehode potrebovali.

Japonské a Bulharské...

pokračovanie zo str. 10

Deti mali pri svojej tvorbe voľnú ruku, mohli zísť za hranicu svojej fantázie, keďže v tejto súťaži neexistuje žiadna špecifická téma ani technika stvárnenia. Porotu zaujali naše temperové maľby prepojené s kombinovanými technikami. Ocenené Bulharskými diplomami boli dve talentované žiačky Dominika Galandáková (7 rokov) a Katarína Otiepková (7 rokov). Ich práce, spolu s ostatnými výhernými dielami detských umelcov sú prezentované na výstave v meste Nova Zagora. Odtiaľto prezentácia diel poputuje i do iných krajín Európy. Žiakom za mimoriadne úspechy srdečne blahoželáme!

230. VÝROČIE ZALOŽENIA PRVEJ BRYNDZIARNE NA SLOVENSKU

VZNIK BRYNDZIARSTVA NA SLOVENSKU

Chov oviec valaským spôsobom je špecifikom tradičnej ľudovej kultúry Slovenska, ktoré sa vo veľkej miere odrazilo aj vo výtvarnom umení a folklóre. Na našom území sa prvé počiatky chovu oviec datujú do obdobia 7-tisíc rokov pred n. l. Výraznejší rozvoj ovčiarstva sa začal v období druhej polovice 18. storočia a pokračoval v 19. storočí. Hlavným produktom z ovčieho mlieka bol hrudkový syr. Aby naši predkovia mohli uchovať ovčí syr z obdobia prebytku do obdobia nedostatku, museli nájsť spôsob ako predĺžiť jeho trvanlivosť. Vyzretý ovčí syr preto rozdrobili, nasolili, vymiešali a natlačili do drevených nádob. Takto pripravený syr vydržal až do nasledujúceho roka.

Znalosť výroby bryndze pravdepodobne súvisí s prenikaním valaskej kultúry na Slovensko. Obyvatelia Starej Turej v minulosti cestovali po celej habsburskej monarchii a obchodovali s dobytkom, remeselnými výrobkami i mliečnymi produktmi. Počas

svojich obchodných ciest v Rumunsku sa pravdepodobne oboznámili s postupom výroby bryndze, ktorý sa po príchode domov pokúsili zopakovať. Podľa starých bryndziarskych rodín pochádzali prví bryndziari práve zo Starej Turej.

JÁN VAGAČ ZAKLADATEĽ PRVEJ BRYNDZIARNE V UHORSKU

V ROKU 1787 ZALOŽIL V DETVE PRVÚ SLOVENSKÚ BRYNDZIAREŇ A POLOŽIL TAK ZÁKLADY BRYNDZIARSKÉHO PRIEMYSELNÉHO ODVETVIA NA SLOVENSKU.

JÁN VAGAČ (1759 – 1835), mäsiar a obchodník zo Starej Turej, chcel hrudkový ovčí syr uviesť do predaja v trvanlivejšej forme. Po niekoľkých pokusoch valkania, presáľania a nakladania sa mu podarilo vyrobiť bryndzu podľa vlastného spôsobu. Predĺžil trvanlivosť bryndze, zaviedol do praxe kontrolu veku zrenia a kontrolu akosti ovčieho hrudkového syra.

Po Jánovi Vagačovi prevzal vedenie podniku jeho syn Ján (1783 – 1856) a ďalej jeho deti Martin, Alexander a Štefan. V podnikaní pokračovala i štvrtá generácia rodiny – Michal a Martin. Spôsob výroby bryndze si Vagačovi odovzdávali z generácie

Dom Alexandra Vagača

na generáciu. Vyrábala sa do Bratislavy, Budapešti i Viedne. Bryndza sa vyrábala len od marca do októbra. Prebytočné letné zásoby sa nasolili, uložili do drevených geleťiek na chladné miesto a predávali sa i v zime. Bryndzu vyrábali v Detve a na zimu sa vracali do rodnej Starej Turej.

Až člen piatej generácie, **ALEXANDER VAGAČ** (1879 – 1934), si v Detve postavil dom (r. 1908), v ktorom sa natrvalo usadil a priviedol podnik do veľkého rozkvetu. Zaviedol tiež výrobu plesňových, tvrdých a tavených syrov. Posledným majiteľom rodinného podniku bol Alexandrov syn Štefan (1905 – 1991). Po roku 1948 bol podnik znárodnený a bryndziareň zanikla.

Tri jedle
Značka Vagačovských
syrov zaručujúca akosť,
obľúbená i v zahraničí

„K veľkopriemyslu pripočítat sluší aj bryndziarstvo, prevádzané hlavne pochvalne známou rodinou Vagačovskou. Títo usilovní Staroturanci vyrábajú tu každoročne 12 — 13 sto metrických centov znamenitej bryndze, a dodávajú ju zväčša do Viedne, kde má čo renomovaný výrobok veľký odbyť. Závod tento skupujú ovčí syr z ďalekého okolia, zamestnáva počas 7 mesiacov seasons 8 — 9 robotných síl. Sú tu aj iné nekresťanské bryndziarne, ktoré však ani čo do spoľahlivosti a jakosti, ani čo do rozmerov výroby detvianskej bryndze nemôžu sa prirovnať Vagačovcom.“ (Medvecký, 1905)

Alexander Vagač (vpravo dolu), Teodor Wallo (vzadu v strede), Peter Molec (vľavo hore), Martin Vagač (vpravo hore)

BRYNDZIAREŇ VO ZVOLENSKEJ SLATINE – NAJSTARŠIA BRYNDZIAREŇ NA SVETE

V roku 1797 založila bryndziareň vo Zvolenskej Slatine rodina **MOLECOVÁ** zo Starej Turej. Bryndziareň a syrárň vo Zvolenskej Slatine na Pohroní funguje dodnes. Je najväčšou a najstaršou bryndziarňou na svete. Spočiatku sa v bryndziarni mlel syr na drevených valcoch, ktoré neskôr nahradili kameninové. Pomletý syr sa v drevených kadiach zmiešal so solným roztokom a následne sa vtláčil do drevených geliet. Na konci 18. storočia sa v bryndziarni vyprodukovalo 80 ton bryndze ročne. V roku 1929 bola prevádzka rozšírená o taviareň syrov.

Molecovci viedli podnik až 151 rokov. Po prevrate v roku 1948 sa z rodinnej manufaktúry stal štátny podnik. V 90. rokoch bol Molecovcom podnik vrátený, avšak kvôli finančným ťažkostiam ho čoskoro museli predať. V súčasnosti je Bryndziareň a syrárň vo Zvolenskej Slatine najväčším producentom bryndze na Slovensku.

Ročne vyprodukuje asi 900 ton bryndze, z čoho veľkú časť vyvezie do zahraničia. Okrem bryndze sa tu vyrábajú aj prírodné syry – mäkké, tvrdé, polotvrde, tavené; tvarohy a aj žinčica.

Krátko po založení bryndziarní v Detve a vo Zvolenskej Slatine vznikli na Slovensku ďalšie bryndziarne. Začiatkom 19. storočia založil bryndziareň vo Zvolene staroturiansky rodák **JURAJ WALLO** (1818 – 1901). Jeho pokračovateľmi sa stali synovia Teodor a Ján. **TEODOR WALLO** (1861 – 1932) s použitím solného roztoku namiesto soli vynašiel a zaviedol výrobu mäkkej, dobre roztierateľnej bryndze, ako ju poznáme dnes (1892).

V Detve mala bryndziareň i rodina **GALBAVÝCH** zo Starej Turej. V 20. rokoch 20. storočia zaviedli ako prví na Slovensku

Zvolenská Slatina

priemyselnú výrobu oštiepkov. Bryndziarstvu sa venovali i ďalší Staroturanci, napr. Červeňanský (bryndziareň v Rajci), Klimáček (bryndziareň v Mošovciach) a Valovič (bryndziareň v Liptovskom Mikuláši), ale i Ježo-Párovský, Jurkovič, Púdelka, Roháček, Slezáček, Slezák, Vavrovič a i.

Rozvoj obchodovania poctivých bryndziarskych rodín čoskoro začali ohrozovať ziskuchtiví falšovatelia, ktorí časť ovčieho syra v bryndzi začali nahrádzať lacnejším kravským tvarohom, margarínom či dokonca zemiakmi. Čestní producenti bryndze, ktorí vykupovali kvalitný ovčí syr za zvýšené ceny, len veľmi ťažko konkurovali týmto falšovateľom. Túto problematiku podrobne zaznamenal **Teodor Wallo** vo svojich rukopisoch z r. 1907 – *Pôvod a spracovanie liptovskej bryndze* (uložené vo Zvolenskom drevárskom múzeu). Vypracoval tiež „Obežník s postupom výroby ovčieho syra a bryndze“ a vzor zápisnice pre konanie kontrol, ktoré mali predchádzať falšovaniu spomínaných produktov. Okrem toho robil i školenia pre producentov syra.

V roku 1917 poctivé bryndziarske rodiny zjednotili sily proti falšovateľom bryndze a založili spoločnú firmu *Hornouhorské spojené bryndziarne Zvolen* – patrili sem podniky

Vagača, Moleca, Bluha a Wittmanna zo Zvolena. Okrem bryndze neskôr vyrábali i rokfort, syr trapist, salámový syr, eidam a ementál. Podnik patril k najväčším vývozcom syrov v ČSR. Kvôli nezhodám sa žiaľ v roku 1923 rozpadol a podielníci sa vrátili k rozdelenému spôsobu výroby.

ZAÚJÍMAVOSTI

- Názov bryndza pravdepodobne pochádza z rumunského slova „brânză“ (čo znamená syr).
- Tradičná slovenská bryndza je nepasterizovaná. Tepelne upravená bryndza neobsahuje pôvodné živé mliečne baktérie a stráca svoj probiotický charakter. Bryndza exportovaná na trhy EÚ však musí byť pasterizovaná.
- Slovenská bryndza sa popri Skalickom trdelníku, Slovenskej parenici či Slovenskom oštiepku dostala i pod ochranu EÚ. Európska komisia ju v roku 2008 zapísala do registra chránených zemepisných označení.
- Špecifikácia Slovenskej bryndze: je to prírodný biely, jemne roztierateľný zrejúcí syr s ojedinelými krupičkami, vyrobený tradičným spôsobom – mletím vyzretého ovčieho hrudkového syra alebo zmesi ovčieho a kravského hrudkového syra. Podiel ovčieho

hrudkového syra je väčší ako 50 %. Jeho vôňa a chuť je lahodná, príjemne kyslá po ovčom syre, mierne pikantná a slaná.

Blahodarné účinky bryndze:

- Bryndza je výdatným zdrojom kvalitných bielkovín, tukov, minerálov a vitamínov B-komplexu
- Obsahuje veľké množstvo vysoko využiteľného vápnika
- Znižuje riziko vzniku srdcovocievnych ochorení, roztrúsenej sklerózy, osteoporózy, rakoviny, astmy, cukrovky a i.
- Znižuje cholesterol i krvný tlak

ZDROJ:

KERESTES, J. a kol. *Ovčiarstvo na Slovensku: história a technológia*. 2008
JANTO, J. *Slovenské bryndziarstvo a vagačovská výroba v Detve : K 230. výročiu vzniku prvej bryndziarne*. 2017
RUMÁNEK, G. *Naše trvalky*. 2016
RUMÁNEK, G. *Bryndziarske pastore*. 2009
<https://www.indprop.gov.sk>
<http://www.bryndziaren.sk>
<http://zlatyfond.sme.sk>
<http://ec.europa.eu>

Lucia Polanská
Mestské múzeum Stará Turá

„Žabka“ privítala deti v nových priestoroch

Materské centrum Žabka sa aj v sezóne 2017/2018 uchádza o priazeň staroturianskych detičiek a ich mamičiek, ktoré tu môžu tráviť spoločné chvíle. Centrum ich privíta v novom šate, do ktorého sa prezlieklo s pomocou šikovných ušov stavbárov. Počas mesiaca august a september vymenila spoločnosť Eurowin Pro, s. r. o., všetky okná, ktoré sú teraz bezpečné, dovoľujú bezproblémové vetranie a neuniká tadiaľ teplo. Po výmene okien bolo potrebné vymalovať celý priestor Žabky. Túto prácu hravo zvládol pán Jarábek s pomocníkmi. A keďže Žabka patrí deťom a je pre deti, na vymalované steny pribudli krásne detské obrázky talentovanej Staroturianskej Lenky Hluchej. Okrem priestoru Žabky, prešiel zmenou aj vstup do materského centra, ktorý bol dlhodobo v havarijnom stave.

Naše poďakovanie patrí spoločnosti Technotur, s. r. o., a mestu Stará Turá. Iba vďaka ich ochote, rýchlemu jednaniu a finančnej investícii sa vymenili okná a vznikol bezpečný

vchod do budovy. Ďakujeme tiež spoločnosti PreVak, s. r. o., ktorá dala vypracovať projekt rekonštrukcie a zabezpečila opravu elektriny v budove. Spoločnosti tiež ďakujeme za spoluprácu pri realizácii všetkých prác. Materské centrum Žabka sa na obnove priestorov podieľalo aj v rámci vlastných zdrojov. Zabezpečili sme financovanie vymalovania priestorov približne v sume 1 250 €. Tieto peniaze získalo centrum z 2% daní od rôznych právnických a fyzických osôb, no v najväčšej miere od spoločnosti Elster, s. r. o., v súčasnosti Honeywell, s. r. o. Aj im patrí veľké poďakovanie.

S novým zrekonštruovaným priestorom „Žabky“ sa mohli aj veľkí návštevníci zoznámiť 2. októbra na slávnostnom otvorení centra. Okrem nich prišiel na otvorenie aj šašo Fifo a jeho pomocníčka Vierka a pre deti si pripravili interaktívne divadielko o Začarovanom prasiatku. Centrum praskalo vo švíkoch a viac ako 30 detí si spoločne s rodičmi a ďalšími rodinnými príslušníkmi užili nielen divadlo, ale aj herňu. Detičky prišli navštíviť i pani primátorka mesta Stará Turá, Ing. Anna Halinárová.

V materskom centre Žabka bude aj v tejto sezóne otvorená herňa počas pracovných dní od 9.00 do 11.30 h.

PROGRAM MC ŽABKA NA ROK 2017					
Cvičenie s bábätkami Milé mamičky, na každý deň sme pre vás pripravili program u nás v MC Žabka. Treba si len vybrať a prísť! MC Žabka je otvorená denne od 9:00 - 11:30					
Body toning	PO	UT	ST	ŠT	PI
Tvorivé dielničky	10:00-10:30		10:00-11:00		10:00-11:00
Montessori dielničky	10:30-11:30				
Kurz angličtiny					
Pohybové hry	16:00-19:00	16:00-17:30	16:00-19:00	16:30-18:00	
Powerjóga	19:00-20:00	19:00-20:00	19:00-20:00	18:00-19:00	
Detická jóga					
Spievanky pre najmenších					
Plastelínko					
Ufúľané hry					

Kontakty: všetky informácie nájdete na FB MC Žabka Stará Turá
Kontakt: Mária - 0918801350; Viera - 0908667294
Body toning: Dáša - 0911299706
Jóga: Alenka - 0911364441

Žabka
Jedlánska 168, Stará Turá, www.mcabka.sk

Čo pre Vás pripravujeme v MC Žabka v mesiaci November

- 1.11. Pohybové hry : „Zvieratká“ ... o 10.00hod., Body toning o 19.00hod.
- 2.11. Podporná skupina pre nosiace mamičky o 9:30, Detická jóga o 16.30hod., Jóga dospelí o 18.00hod.
- 3.11. Spievanky a tančinky o 10.00hod.
- 6.11. Cvičenie s bábätkami o 10.00hod. Plastelínko o 10.30hod. Body toning o 19.00hod.
- 7.11. Tvorivé dielne : „Svietniky pre dušičky“ , Jóga dospelí o 19.00hod.
- 8.11. Montessori aktivity : o 10.00hod., Body toning o 19:00
- 9.11. Detická jóga o 16.30hod., Jóga dospelí o 18.00hod.
- 10.11. Spievanky a tančinky o 10.00hod. Beseda s detskou logopedičkou : o 16.00hod.,
- 13.11. Cvičenie s bábätkami o 10.00hod. Ufúľané hry o 10.30hod. Body toning o 19.00hod.
- 14.11. Vzdělávací kurz : „Excel“ o 16.00hod., Jóga dospelí o 19.00hod.
- 15.11. Pohybové hry : „Prekážky“ o 10.00hod. Body toning o 19.00hod.
- 16.11. Detická jóga o 16.30hod., Jóga dospelí o 18.00hod.
- 17.11. Spievanky a tančinky o 10.00hod.

Tento týždeň sú všetky aktivity zrušené a herňa zatvorená

- 20.11. Zber hračiek na burzu od 9-12 a od 15-18hod.
- 21.11. Burza hračiek : Predaj hračiek od 9-12 a od 15-17hod.
- 22.11. Burza hračiek : Predaj hračiek od 9-12hod.
- 23.11. Vianočné fotenie detičiek : iba prihlásení
- 24.11. Výdaj nepredaných hračiek : od 9-12 a od 15-17hod. Vianočné fotenie detičiek : iba prihlásení
- 27.11. Cvičenie s bábätkami o 10.00hod. Ufúľané hry o 10.30hod. Body toning o 19.00hod.
- 28.11. Montessori aktivity od 3r. : „Tvary a farby“ o 16.00hod. Jóga dospelí o 19.00hod.
- 29.11. Montessori aktivity o 10.00hod. Body toning o 19.00hod.
- 30.11. Detická jóga o 16.30hod., Jóga dospelí o 18.00hod.

V doobedných hodinách budú podľa kalendára pripravované rôzne aktivity pre deti od narodenia do 3 rokov. Poobedia sú venované mamičkám, na rôzne vzdelávacie (angličtina, kurz excelu...) a pohybové aktivity (jóga, body toning...) a tiež besedy. O všetkých aktivitách sa dozviete bližšie informácie raz mesačne z plagátikov, ale aj z našej FB stránky MC Žabka Stará Turá.

Tešia sa na Vás Vaše Žabky ☺

Livia Boorová, MC Žabka

Beh Dubníkom 2017

V sobotu 23. septembra sa na Dubníku konal oficiálny 1. ročník dobročinného Behu Dubníkom.

Tak ako minulý rok sa nám podarilo kapacitu naplniť, a v oboch kategóriách, vo Fit Behu a toRun desiatke bolo prihlásených 150 bežcov. Priebeh našej akcie nám jemne skomplikovalo počasie, no aj navzdory tomu sa moc tešíme že tento rok si našlo na detské behy, ktoré boli tohtoročnou novinkou cestu až 47 detí, ktoré podľa veku štartovali na 3 rôznych tratiach. Týmto ďakujeme aj rodičom, ktorí s nimi prišli a dopriali im tak príjemný športový zážitok. Pre deti bol tento rok pripravený aj jeden špeciálny hosť a to Braňo Jób, ktorý si pre deti pripravil čítanie z jeho kníh a vytvoril v zázemí

príjemnú atmosféru.

Cieľom akcie bolo zasa trochu rozhýbať športové vody nášho mesta, oživiť náš krásny Dubník a vyzbierať peknú sumu pre Nadáciu Život i Sabinku, ktorým boli výťažky z akcie venované. To sa podarilo, a vyzbierali sme krásnu sumu 1497,30 Eur, ktoré sme odovzdali.

Veľmi nás teší, že sa bežecké povedomie v našom meste zdvíha a ľudia podporujú túto našu myšlienku. Za všetko hovorí fakt, že bežecká skupina toRun, ktorá je priamo z nášho mesta bola na tomto behu zastúpená až 15 bežcami, ktorí bežali v jej farbách, a dosiahli krásne

výsledky.

Na záver a v neposlednej rade by som chcel poďakovať všetkým sponzorom, a partnerom behu bez ktorých by sme boli len nezrealizovanou myšlienkou. Veľká vďaka patrí aj výbornej partii dobrovoľníkov, ktorá celý deň pracovala aby

všetko prebehlo hladko, a podarilo sa.

Pre tých, ktorí by sa chceli zúčastniť v budúcom roku máme jednu výzvu, víťaz desať kilometrového behu nám tento rok urobil rekord trate, a zabehol ju za 34:59, zvládnete to lepšie?

Ján Kýška

Folkloro tanečný večer
10.11.2017 od 18:00 hod.
HOTEL LIPA

23.11.2017 od 17:00 hod.
Babinec

ŠPECIALITY Z DIVINY A TEKVICE
v ponuke celý november

WWW.HOTELLIPA.EU www.facebook.com/hotel.lipa.stara.tura

Hotel LIPA pozýva...

Hotel LIPA Stará Turá vás v mesiaci november srdečne pozýva na **divinovo-tekvicové špeciality**. V piatok 10. novembra sa môžete prísť zabaviť, zatancovať si nielen v ľudovom štýle, ale napr. spoznať rómsku kultúru prostredníctvom folklórneho súboru *Khamoro z Myjavy* a zaspievať si tradičné piesne z regiónu spod Javoriny spolu so **ženským speváckym súborom Klenotnica zo Bzínice pod Javorinou**, ktorí budú súčasťou **Folkloro-ľudového**

večera a v neposlednom rade pripravujeme pre všetky dámy pohodovú akciu s názvom „**Babinec**“, vo štvrtok 23. novembra, plnú zaujímavých, inšpiratívnych tém a žien, ktorou vás už tradične bude sprevádzať moderátorka z RTVS – Karin Majtánová.

Sledujte našu webovú a facebookovú stránku Hotela Lipa a dozviete sa viac o našich pripravovaných akciách. Tešíme sa na vás!

Hotel Lipa

Staroturanci na Medzinárodnom maratónu mieru v Košiciach

V nedeľu 1.10.2017 o 9:00 h. sa v Košiciach konal už 94. ročník Medzinárodného maratónu mieru. Maratón v Košiciach je najstarší v Európe a tento rok výsledkovo ôsmy najkvalitnejší vo svete. Vo všetkých kategóriách sa v tomto roku prezentovalo vyše 12 000 účastníkov. Starú Turú reprezentovali siedmi bežci v kategórii maratón a jeden v kategórii polmaratón. Maratónsku trasu dlhú 42,195 km a aj polmaratónsku v dĺžke 21 km sa im podarilo všetkým zdolať v rámci časového limitu a všetci si priniesli domov krásnu medailu.

V kategórii maratón - muži nás reprezentovali títo bežci s výsledným časom:

59. Pavol Boor	02:58:42
76. Jaroslav Kubrický	03:00:01
202. Ján Marek	03:20:57
454. Martin Požgay	03:43:10
572. Martin Marušic	03:51:25

V kategórii maratón - ženy nás reprezentovali bežkyne s výsledným časom:

139. M. Požgayová	04:28:41
166. M. Kočíšková	04:39:12

V kategórii polmaratón nás reprezentoval:

1902. Ján Kýška	02:08:28
-----------------	----------

Všetkým bežcom blahoželáme k výsledným umiestneniam a tešíme sa na ich ďalšie bežecké úspechy, ktorými budú reprezentovať naše mesto.

VM

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA

mesačník obyvateľov mesta Stará Turá, ročník XXV., číslo 11/2017 • ISSN 1338-9688 • Vydáva mesto Stará Turá, www.staratura.sk.
Adresa redakcie a inzertného oddelenia: Mestský úrad, Ul. SNP 1/2, 916 01 Stará Turá, IČO: 312002, tel.: 032/7461 615, 7461 611, fax: 032/7764 276, e-mail: media@staratura.sk, msu@staratura.sk
• Predsedníčka red. rady: Bc. Zuzana Zigová (zastupca@staratura.sk) • Redakčná rada: Mgr. Miroslav Krč, Mgr. Danka Pribišová, Bc. Eva Adamková, Mgr. Věra Teplíková, Mgr. Pavol Trúšik •
Šéfredaktor: Mgr. Miroslav Krč (tel.: 032/7461 615, mobil: 0905 446 984, e-mail: media@staratura.sk) • Sadzba, tlač a distribúcia: T-štúdio, s.r.o. (www.t-studio.sk) • Vychádza začiatkom každého mesiaca, uzávierka čísla je vždy do 15. dňa predchádzajúceho mesiaca. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo príspevkov stylisticky upravovať, zostružňovať, prípadne i neuverejniť. Za obsah platenej inzercie a reklamy zodpovedá inzerent (objednávateľ). Zasláné rukopisy, fotografie, kresby redakcia nevracia, ak nebolo dohodnuté inak • Registrácia: EV 2849/08. Cena reklamy: 0,49 €/1 cm², 0,66 €/1 cm² (16 str.). Vlastníkom tohto periodika je mesto Stará Turá.